

මුදල් කොමිෂන් සභාව

අතිගරු ජනාධිපතිතුමා වෙත කෙරෙන නිර්දේශ - 2017

(ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154 ඡ (4) වගන්තියට අනුව)

2016 සැප්තැම්බර්

සභාපති
தலைவர்
Chairman } (+94) 011 2556840

ලේකම්
செயலாளர்
Secretary } (+94) 011 2556831

කාර්යාලය
காரியாலயம்
Office } (+94) 0112556833
0112556834

ෆැක්ස්
தொலைபேசி
Fax } (+94) 011 2556836
011 2556837

විද්‍යුත් තැපෑල
மின்னஞ்சல்
e-mail } fincom@sltnet.lk

මුදල් කොමිෂන් සභාව
(ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154 'ඡ' ව්‍යවස්ථාව යටතේ පිහිටුවන ලදී.)

நிதி ஆணைக்குழு
(அரசியலமைப்பின் 154'எ ஆம் உறுப்புரையின்கீழ் தாபிக்கப்பட்டது)

FINANCE COMMISSION
(Established under Article 154 R of the Constitution)

48, වජිර පාර,
කොළඹ 04.

48, வஜிரா வீதி,
கொழும்பு-04, இலங்கை

48, Vajira Road,
Colombo 04, Sri Lanka.

මගේ අංක
எனது இல
My No } FC/ 3/1/2017

ඔබේ අංක
உமது இல
Your No }

දිනය
திகதி
Date } 2016.09.20

අතිගරු මෛත්‍රීපාල සිරිසේන මැතිතුමා
ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ජනාධිපති
ජනාධිපති ලේකම් කාර්යාලය
කොළඹ 01

අතිගරු ජනාධිපතිතුමනි,

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 13 වන සංශෝධනය තුළ දැක්වෙන විධි විධාන පරිදි 2017 වර්ෂය සඳහා නිර්දේශ මේ සමඟ ඉදිරිපත් කරමි. රට තුළ තුලිත ප්‍රාදේශීය සංවර්ධනයක් ඇති කිරීම සඳහා යෝජිත උපායමාර්ග හා පළාත්වල උපයෝජනය සඳහා වාර්ෂික අයවැයෙන් වෙන් කරන ලද අරමුදල් බෙදා හැරිය යුතු ආකාරය ද මෙයට අන්තර්ගත වේ.

මෙම නිර්දේශ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154 ඡ (7) වගන්තියට අනුව පාර්ලිමේන්තුවට ඉදිරිපත් කිරීමට සැලැස්විය යුතු අතර, එම නිර්දේශ මත ගනු ලැබූ ක්‍රියා කවරේදැයි පාර්ලිමේන්තුවට දැනුම් දිය යුතු වන්නේ ය.

මෙයට
විශ්වාසී,
යූ.එච් පලිභක්කාර
සභාපති
මුදල් කොමිෂන් සභාව

පටුන

විධායක සාරාංශය	1
1. හැඳින්වීම	3
2. මුදල් කොමිෂන් සභාවේ කාර්ය භාරය හා වගකීම	3
3. රාජ්‍ය අරමුදල් පළාත් අතර බෙදා වෙන් කිරීම	5
3.1 ප්‍රාග්ධන වියදම සඳහා දෙනු ලබන සංවිනයේ අන්තර්ගත ප්‍රධාන අංශයන්	5
4. පළාත් ආදායම්	7
4.1 මධ්‍යම රජය විසින් පළාත් වෙත මාරු කරනු ලබන ආදායම්	7
4.2 බලය පවරන ලද මූල්‍ය ඔස්සේ පළාත විසින් එකතු කරනු ලබන ආදායම්	9
4.3 ආදායම් පුරෝකථනය 2017	10
4.3.1 මධ්‍යම රජය විසින් පළාත් වෙත මාරු කරනු ලබන ආදායම් -2017	10
4.3.2 2017 වසරේ බලය පවරන ලද ආදායම් මූල්‍ය සඳහා ඉලක්ක	11
5. පළාත් ප්‍රාග්ධන හා පුනරාවර්තන අවශ්‍යතා තක්සේරු කිරීම.	12
5.1 ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතා තක්සේරු කිරීම.	12
5.2 පුනරාවර්තන අවශ්‍යතා තක්සේරු කිරීම	13
5.3 2017 වර්ෂය සඳහා පළාත් විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද ප්‍රාග්ධන හා පුනරාවර්තන අවශ්‍යතා	13
5.4 පළාත් ප්‍රාග්ධන හා පුනරාවර්තන වියදම් බෙදා වෙන් කිරීම.	14
6. ඉදිරියේ ඇති ගැටළු	16
6.1 අභ්‍යන්තර ආදායම් උත්පාදනය	17
6.2 අධි ප්‍රසාරණය	17
6.3 ද්විකරණය වැළැක්වීම	18
6.4 සංශෝධන සඳහා කරනු ලබන නිරන්තර ඉල්ලීම්	18
6.5 පාලනය සහ වගවීම වැඩිදියුණු කිරීමේ අවශ්‍යතාවය	18
7. නිගමනය	18
8. පළාත්වල වඩාත් හොඳ කාර්ය සාධනයක් සඳහා නිර්දේශය	20
9. ඉදිරි ක්‍රියාමාර්ග	22

වගු

වගුඅංක 1: ජාතිය ගොඩනැගීමේ බදු සහ මුද්දරගාස්තු පළාත් අතර බෙදා වෙන්කරනු ලබන ප්‍රතිශත	9
වගුඅංක 2: රජය විසින් පළාත් වෙත මාරුකරනු ලබන ආදායම්	9
වගුඅංක3: බලය පවරනලද මූලාශ්‍ර ඔස්සේ පළාත විසින් එකතු කරනු ලබන ආදායම්	10
වගු 4: තක්සේරුකරනලද මධ්‍යම රජය විසින් පළාත්වෙත මාරු කරනු ලබන ආදායම්-2017.....	11
වගුඅංක 5: බලය පවරනලද මූලාශ්‍ර ඔස්සේ පළාත විසින් එකතු කරනු ලබන ආදායම් පුරෝකථනය -2017	12
වගුඅංක 6: ප්‍රාග්ධන හා පුනරාවර්තන අවශ්‍යතා - 2017	14
වගුඅංක 7: 2017 වර්ෂයේ ප්‍රාග්ධන අරමුදල් පළාත් අතර බෙදාහැරීමට අදාල ප්‍රතිශත.....	16
වගුඅංක 8: 2017 වර්ෂය සඳහා තක්සේරු කරන ලද පළාත් ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතාවයන්	16
වගුඅංක 9 : 2017 වර්ෂය සඳහා තක්සේරු කරන ලද පළාත් සාමූහික ප්‍රදාන.....	17

ඇමුණුම්

ඇමුණුම I - උපමාන පාදක ප්‍රදාන වෙන්කිරීම් හා අරමුදල් නිදහස්කිරීම් 2012-2016.....	i
ඇමුණුම II - පළාත් නිශ්චිත සංවර්ධන ප්‍රදාන වෙන්කිරීම් හා අරමුදල් නිදහස්කිරීම් 2012-2016	i
ඇමුණුම III - පුනරාවර්තන අරමුදල් වෙන්කිරීම් හා අරමුදල් නිදහස්කිරීම් 2012-2016	ii
ඇමුණුම IV - පළාත් ආදායම් එකතුකිරීමේ මූලාශ්‍ර 2015.....	ii
ඇමුණුම V- පළාත විසින් අදාල පළාත් පාලන ආයතනයන් වෙත මාරු කළයුතු මුද්දර බදු සහ උසාවි දඩ 2017.....	iii
ඇමුණුම VI - 2017 වර්ෂයේ සංඛ්‍යානමය ක්‍රමවේදයට තෝරාගන්නා ලද විචල්‍යයන්.....	iii
ඇමුණුම VII - ජාතික මට්ටමේ දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය සඳහා පළාත්වල දායකත්වය - වර්තමාන මිලට , 2006 – 2015	iv

විධායක සාරාංශය

රට තුළ තුළිත ප්‍රාදේශීය සංවර්ධනයක් ඇති කිරීම ඉලක්ක කරගනිමින් 1987 වසරේදී දහතුන්වන ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සංශෝධනයේ 154 (4) වගන්තිය යටතේ මුදල් කොමිෂන් සභාව පිහිටුවන ලදී. පළාත් අවශ්‍යතා සඳහා ප්‍රමාණවත් සම්පත් වෙන් කිරීම පිළිබඳ රජයට නිර්දේශ ඉදිරිපත් කිරීම ද මුදල් කොමිෂන් සභාවෙන් බලාපොරොත්තු වන තවත් කාර්යයක් වේ. මෙම සන්දර්භය තුළ රජය මගින් පළාත් වෙත වාර්ෂිකව ප්‍රදානය කරනු ලබන අරමුදල් හා ඒවා පළාත් අතර බෙදා වෙන් කිරීම පිළිබඳව වූ ප්‍රතිපත්ති සහ පළාත් මූල්‍යකරණය පිළිබඳව අතිගරු ජනාධිපතිතුමා වෙත නිර්දේශ ඉදිරිපත් කිරීමට කොමිෂන් සභාව ව්‍යවස්ථාවෙන් බැඳී සිටී.

ප්‍රධාන අංශ තුනක් යටතේ පළාත් වෙත ප්‍රතිපාදන වෙන් කරනු ලබයි.

(i). උපමාන පාදක ප්‍රදාන

ප්‍රාදේශීය විෂමතා අවම කිරීමට දායක වන පරිදි පළාත් වල සමාජ ආර්ථික තත්ත්වය වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා අවශ්‍ය කරනු ලබන ප්‍රාග්ධන වියදම් මේ මඟින් සපුරාලනු ලබයි.

(ii). පළාත් නිශ්චිත සංවර්ධන ප්‍රදාන

මේ තුළින් යෙදවෙන අරමුදල් ප්‍රධාන වශයෙන් පළාත් සභා ලැයිස්තුව යටතේ පවරා ඇති විෂයන්ට අදාළ ප්‍රාග්ධන ස්වරූපයේ යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනයට යොදවනු ලබයි. තවද, පළාත් තුළ හා පළාත් අතර විෂමතා අවම කිරීම අරමුණු කරගත් ව්‍යාපෘති සඳහා විශේෂයෙන් ප්‍රතිපාදන වෙන් කෙරේ. ඒ අනුව, ඌණ සේවා ගම්මාන සංවර්ධනය සඳහා ප්‍රාදේශීය මට්ටමින් ප්‍රතිපාදන වෙන් කරනු ලබයි. එමෙන්ම, මූලික වාර්ෂික සැලැස්මේ ඇතුළත් නොවූ හදිසි අවශ්‍යතා සඳහා භාවිතා කිරීමට හැකිවන පරිදි නම්‍යශීලී ප්‍රතිපාදන ද මෙයට ඇතුළත් වේ.

(iii). සාමූහික ප්‍රදාන

පළාත් විසින් සිදු කරනු ලබන සේවා සැපයීමේ කාර්යයන් පවත්වාගෙන යාම හා වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා අවශ්‍ය කරනු ලබන පුනරාවර්තන වියදම් අවශ්‍යතාවයන් මෙමඟින් සැපයේ.

1987 පළාත් සභා පනතේ අංක 42 යටතේ පළාත් සභාවල ප්‍රධාන ආදායම් මූලාශ්‍ර කවරේද යන්න දක්වා ඇත.

පළාත් ආදායම් ප්‍රධාන වශයෙන් කොටස් දෙකකින් සමන්විත වේ. එනම්, රජයේ ආදායම් මාරු කිරීම සහ අනෙකුත් වන ව්‍යවස්ථා සංශෝධනයේ 9 වන උපලේඛනයේ දක්වා ඇති පරිදි පවරන ලද මූලාශ්‍ර වලින් එකතු කරන ලද ආදායම වශයෙනි. ජාතිය ගොඩනැගීමේ බද්දෙන්, මුද්දර ගාස්තු මගින් හා වාහන ලියාපදිංචි කිරීමේ ගාස්තු මගින් ජාතික ආයතන විසින් එකතු කරන ලද ආදායම එකඟ වූ ප්‍රතිශතවලට අනුව පළාත් වෙත බෙදා හරිනු ලැබේ.

පළාත්වල ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතා තක්සේරු කිරීමේ දී මුදල් කොමිෂන් සභාව විසින් පිළිගත් ක්‍රමවේදයක් අනුගමනය කරනු ලබන අතර ඒ යටතේ රජයේ සංවර්ධන ප්‍රතිපත්ති, මධ්‍යකාලීන පළාත් සංවර්ධන සැලසුම්, පළාත් මට්ටමින් ප්‍රශස්ත සම්පත් උපයෝජනය, පළාතේ අන්තර්ග්‍රහණය ශක්‍යතාවය, රාජ්‍ය-පෞද්ගලික හවුල්කාරීත්ව ප්‍රවේශය අනුගමනය කිරීම හා මුදල් කොමිෂන් සභාව විසින් නිකුත් කරන ලද මාර්ගෝපදේශ හා වක්‍රලේඛ සැලකිල්ලට ගනු ලබයි.

පළාත් පුනරාවර්තන අවශ්‍යතා තක්සේරු කිරීමේ දී, අනුමත සේවක සංඛ්‍යාව, සත්‍ය කාර්ය මණ්ඩලය, පුරප්පාඩු සංඛ්‍යාව, රේඛීය අමාත්‍යාංශ මගින් බඳවා ගැනීමෙන් අනතුරුව පළාත් සභා වෙත අනුයුක්ත කර සිටින කාර්ය මණ්ඩලය හා පළාත් පාලන ආයතන සඳහා කරනු ලබන ප්‍රදානයන් වැනි දෑ සලකා බලන අතර රජයේ අදාල වක්‍රලේඛ පිළිබඳව ද අවධානය යොමු කරනු ලබයි.

2017 වර්ෂය සඳහා මුදල් කොමිෂම විසින් නිර්දේශ කර ඇති මුළු ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතාවය රුපියල් මිලියන 38,482 ක් වන අතර සාමූහික ප්‍රදාන යටතේ ඇස්තමේන්තු කර ඇති පුනරාවර්තන අවශ්‍යතාවය රුපියල් මිලියන 196,904 කි. පිළිගත් සංඛ්‍යාතමය ක්‍රමවේදයක් භාවිත කර මුළු ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතා එක් එක් පළාත් අතර බෙදා වෙන්කරනු ලබයි. පළාත් ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතා තක්සේරු කිරීමේ දී, තක්සේරු කරන ලද පුනරාවර්තන අවශ්‍යතාවයෙන්, පළාත් වෙත පැවරුන ආදායම් සහ මධ්‍යම රජයෙන් ප්‍රේෂණය කරනු ලබන ආදායම් අඩු කරනු ලබයි.

1. හැඳින්වීම

ශ්‍රී ලංකා ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවට 1987 දී හඳුන්වාදෙන ලද දහතුන් වන සංශෝධනයේ 154 ජ (4) වගන්තියට අනුව පිහිටුවන ලද මුදල් කොමිෂන් සභාවේ මූලික කාර්යය වනුයේ රජයෙන් වාර්ෂිකව ලබාදෙන අරමුදල් පළාත් අවශ්‍යතා සඳහා ප්‍රමාණවත් වන අයුරින් වෙන් කිරීම සඳහා අනුගමනය කරනු ලබන මූලධර්ම පිළිබඳ නිර්දේශ අතිගරු ජනාධිපතිතුමා වෙත ඉදිරිපත් කිරීමයි. තවද, 154 (ජ) වගන්තියෙන් දැක්වෙන ආකාරයට රට තුළ තුලිත ප්‍රාදේශීය සංවර්ධනයක් සහතික කරලීමේ අරමුණ ඇතිව කොමිෂන් සභාව විසින් එවැනි ප්‍රතිපත්ති සකස් කළ යුතු වේ.

ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ දක්වා ඇති පරිදි, ඉහත අරමුණ ඉටුකර ගැනීම සඳහා මුදල් කොමිෂන් සභාව විසින් ප්‍රාග්ධන අරමුදල් තාර්කික ක්‍රමවේදයක් අනුගමනය කරමින් පළාත් අතර බෙදා වෙන් කරනු ලබයි. ඊට අමතරව, මුදල් කොමිෂන් සභාව විසින් පළාත් සංවර්ධන ව්‍යාපෘති හා අනෙකුත් සේවාවන් පවත්වාගෙන යාමට වෙන් කළ යුතු පුනරාවර්තන අරමුදල් හෙවත් සාමූහික ප්‍රදාන පිළිබඳ නිර්දේශද මහා භාණ්ඩාගාරය වෙත ඉදිරිපත් කරනු ලැබේ.

මුදල් කොමිෂන් සභා නිර්දේශය, වාර්ෂික අයවැය පාර්ලිමේන්තුවේ සම්මත වීමෙන් පසු ඉදිරිපත් කිරීමේ පෙර පැවති සිරිතෙන් බැහැරව යමින් මෙවර එම නිර්දේශය අතිගරු ජනාධිපතිතුමා වෙත ඉදිරිපත් කිරීමට අදහස් කෙරේ. ඒ අනුව, පළාත් අයවැය සකස් කිරීමේ සමස්ථ ක්‍රියාවලියම කඩිනමින් කිරීමේ අරමුණින් 2016 වර්ෂයේ මුදල් කොමිෂන් සභාවේ ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම සංශෝධනය කරන ලදී. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, පළාත් සඳහා අවශ්‍ය අරමුදල් සෑම වසරකම ආරම්භයේ දී මහා භාණ්ඩාගාරයෙන් ලබා ගැනීමට හැකි වීම තුලින් ශුන්‍ය පාදක අයවැය ප්‍රවේශය වෙත වඩා කාර්යක්ෂම ලෙස අනුකූල වීමට හැකියාව ලැබෙනු ඇත.

2. මුදල් කොමිෂන් සභාවේ කාර්යභාරය හා වගකීම.

දහතුන් වන ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සංශෝධනයේ 154 ජ (3), (4) හා (5) යන වගන්තිවල මෙසේ දක්වා ඇත.

- i) පළාතේ අවශ්‍යතා සපුරාලීමේ කාර්යය සඳහා ප්‍රමාණවත් අරමුදල්, ආණ්ඩුව විසින් කොමිෂන් සභාවේ නිර්දේශය අනුව සහ කොමිෂන් සභාව විමසා වාර්ෂික අයවැය ලේඛණයෙන් වෙන්කර දිය යුත්තේය.

ii) පහත කරුණු සම්බන්ධයෙන් ජනාධිපතිවරයාට නිර්දේශ ඉදිරිපත් කිරීම කොමිෂන් සභාවේ කාර්ය වන්නේය.

අ.) පළාත් සඳහා ආණ්ඩුව විසින් වාර්ෂිකව ප්‍රදානය කරනු ලබන අරමුදල් පළාත් අතර බෙදා දීමේ දී අනුගමනය කළ යුතු ප්‍රතිපත්ති; සහ

ආ.) පළාත් වල මුදල් කටයුතු සම්බන්ධයෙන් ජනාධිපතිවරයා විසින් කොමිෂන් සභාවට යොමු කරන ලද වෙනත් යම් කාරණයක්.

ඇ.) රට තුළ තුල්‍ය ප්‍රාදේශීය සංවර්ධනයක් ඇතිකර ගැනීම අරමුණු කර කොමිෂන් සභාව විසින් ඒ ප්‍රතිපත්ති පිළියල කළ යුතු අතර ඒ අනුව, එක් එක් පළාතේ ජන සංඛ්‍යාව, ඒක පුද්ගල ආදායම, විවිධ පළාත් අතර ආර්ථික විෂමතා අනුක්‍රමිකව අඩු කිරීමේ අවශ්‍යතාව සහ එක් එක් පළාතේ ඒක පුද්ගල ආදායම් විශමතාව ක්‍රමානුකූලව අවම කිරීම හා පළාත් අතර ඉහළම ඒක පුද්ගල ආදායම හා පහළම ඒක පුද්ගල ආදායම අතර විෂමතාව අවම කිරීම සැලකිල්ලට ගත යුතු වන්නේය. මේ අනුව මුදල් කොමිෂන් සභාව විසින් අරමුදල් පළාත් අතර බෙදා හරිනු ලබයි.

ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154 ජ (7) වගන්තිය අනුව “මූල්‍ය කොමිෂන් සභාව විසින් මේ ව්‍යවස්ථාව යටතේ කරනු ලබන සෑම නිර්දේශයක්ම පාර්ලිමේන්තුවට ඉදිරිපත් කිරීමට ජනාධිපතිවරයා විසින් කටයුතු සැලැස්විය යුතු අතර, ඒ නිර්දේශ මත ගනු ලැබූ ක්‍රියා කවරේදැයි පාර්ලිමේන්තුවට දැනුම් දිය යුත්තේය.”

ව්‍යවස්ථාවෙන් පැවරී ඇති බලතල තුළ පළාත්වල සංවර්ධන උපායමාර්ග සැලසුම් කිරීම හා ක්‍රියාත්මක කිරීම පිළිබඳ මාර්ගෝපදේශ සැපයීම පහත ක්‍රියාමාර්ග හරහා මුදල් කොමිෂන් සභාව විසින් සිදු කරයි.

- එක් එක් පළාතේ වාර්ෂික පුනරාවර්තන හා ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතාව සහ සේවක අවශ්‍යතාව පිළිබඳ තක්සේරුවක් කිරීම.
- පළාත් අවශ්‍යතාව තක්සේරුව සඳහා මාර්ගෝපදේශ නිකුත් කිරීම.
- පළාත් සංවර්ධනය ඇතිවන අයුරින් ප්‍රතිපාදන වෙන් කිරීම පිළිබඳ නිර්දේශ රජයට ලබාදීම.
- රජය විසින් එක් එක් පළාත සඳහා වෙන් කරනු ලබන ප්‍රතිපාදන ප්‍රමාණය පිළිබඳ පළාත් දැනුවත් කිරීම.
- පවත්නා රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති හා අයවැය රාමුවට අනුගත වෙමින්, පළාත් සංවර්ධන සැලසුම් සකස් කිරීම, ක්‍රියාත්මක කිරීම සහ අරමුදල් උපයෝජනය සම්බන්ධයෙන් මාර්ගෝපදේශ නිකුත් කිරීම.
- සම්පත් ඵලදායී ලෙස යොදා ගැනීම තුළින් ප්‍රාදේශීය සංවර්ධනයක් අත්කර ගැනීමට පළාත් දිරිගැන්වීම.

3. රාජ්‍ය අරමුදල් පළාත් අතර බෙදා වෙන්කිරීම.

ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ දහතුන්වන සංශෝධනයේ 154 ඡ (3) වගන්තියට අනුව පළාතේ අවශ්‍යතා සපුරාලීම සඳහා ප්‍රමාණවත් අරමුදල්, ආණ්ඩුව විසින් කොමිෂන් සභාවේ නිර්දේශ අනුව සහ කොමිෂන් සභාව විමසා වාර්ෂික අයවැය ලේඛනයෙන් වෙන් කර දිය යුතු වේ. මේ යටතේ පහත දැක්වෙන කරුණු සලකා බලනු ඇත.

අ) පළාත් විසින් ඉල්ලුම් කරනු ලබන අරමුදල් අවශ්‍යතාවන් විශ්ලේෂණය කර පළාතේ මූල්‍ය අවශ්‍යතාව තක්සේරු කිරීම සහ එම ඉල්ලුම් ජාතික ප්‍රතිපත්ති මාර්ගෝපදේශ හා ප්‍රමුඛතා සමග අනුගත වීම.

ආ) ප්‍රාදේශීය විෂමතා අවම කිරීමේ අරමුණ ඇතිව පළාත් අතර අරමුදල් බෙදා හැරීම.

3.1 ප්‍රාග්ධන වියදම සඳහා දෙනු ලබන සංචිතයේ අන්තර්ගත ප්‍රධාන අංශයන්.

පළාත් මට්ටමින් මූල්‍ය සම්පාදනය කරනු ලබන ප්‍රධාන අංශයන් වන්නේ අධ්‍යාපනය, සෞඛ්‍යය, මාර්ග කෘෂිකර්මය සහ සමාජ සුභසාධනයයි. මුදල් කොමිෂන් සභාව විසින් ප්‍රමුඛතාව ලබාදිය යුතු ප්‍රධාන අංශ හඳුනාගන්නා අතර, අවශ්‍යතා තක්සේරුව තුළින් ඇස්තමේන්තු කරන ලද පරිදි මූල්‍ය සම්පත් සංඛ්‍යාතමය සූත්‍රයක් භාවිතයෙන් පළාත් අතර බෙදා වෙන් කරනු ලබයි. පළාත් වෙත අරමුදල් බෙදා වෙන් කිරීම පහත දක්වා ඇති ප්‍රදාන මගින් සිදු කෙරේ.

උපමාන පාදක ප්‍රදාන -ප්‍රාදේශීය විෂමතා අවම කිරීමට දායක වන අයුරින් මහජනතාවගේ සමාජ හා ආර්ථික තත්ත්වය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා වැය වන ප්‍රාග්ධන වියදම් මේ මගින් සපුරාලනු ඇත. මේ යටතේ ලබාදෙන අරමුදල් පළාතේ අභිමතය පරිදි සංවර්ධන ව්‍යාපෘති හා වැඩසටහන් සඳහා වැයකළ හැක. 2016 වර්ෂයේ සිට උපමාන පාදක ප්‍රදාන අංශ දෙකක් යටතේ ලබාදීමට මුදල් කොමිෂන් සභාව විසින් කටයුතු යොදා ඇත.

i. සංවර්ධනය හා සම්බන්ධ ව්‍යාපෘති සහ ක්‍රියාකාරකම්.

මෙම මුදල් පළාත් නිශ්චිත සංවර්ධන ප්‍රදාන (PSDG) යටතේ හඳුනාගෙන ඇති ව්‍යාපෘතිවලට අතිරේක වෙන් ව්‍යාපෘති සඳහා වැය කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ.

ii. පළාත් සභා මන්ත්‍රීවරුන් විසින් යෝජිත විශේෂ ව්‍යාපෘති.

පළාත් සභා සාමාජිකයින් විසින් අරඹන ලද ව්‍යාපෘති / ක්‍රියාකාරකම් මින් අදහස් වේ.

(2012 සිට 2016 දක්වා උපමාන පාදක ප්‍රදාන යටතේ අරමුදල් වෙන් කළ ප්‍රමාණය හා නිදහස් කළ ප්‍රමාණය ඇමුණුම I මගින් දක්වා ඇත.)

පළාත් නිශ්චිත සංවර්ධන ප්‍රදාන - මෙම අරමුදල් ප්‍රධාන වශයෙන් ප්‍රාග්ධන ස්වරූපයේ සංවර්ධන ව්‍යාපෘති සඳහා යොදවන අතර, පළාත් සභා විෂයන්ට අදාළ සමාජ-ආර්ථික යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කෙරෙහි විශේෂ අවධානය යොමු කළ යුතුය.

පළාත් විසින් පිළියෙල කරන ලද සංවර්ධන සැලසුම් මුදල් කොමිෂන් සභාව වෙත ඉදිරිපත් කිරීමෙන් අනතුරුව එම සැලසුම් පළාත් අවශ්‍යතාව සහ රජයේ ජාතික සංවර්ධන ප්‍රතිපත්තිවලට අනුකූල වන බවට බලධාරී ආයතන සමඟ එකඟතාවයකට එළඹේ. පූර්වයෙන් නිර්වචනය කරන ලද දර්ශක (KPIs) භාවිතයෙන් එක් එක් ආයෝජන වැඩසටහන සම්බන්ධයෙන් මැනිය හැකි ප්‍රතිඵල එනම් නිමැවුම, ප්‍රතිවිපාක හා බලපෑම හඳුනාගත යුතු අතර, එම දර්ශක පදනම් කරගෙන කාලීනව කාර්ය සාධනය ඇගයීම ද සිදු කළ යුතුය.

ප්‍රතිඵල පාදක ඇගයීම් ක්‍රමවේදය සඳහා මුදල් කොමිෂන් සභාව විසින් හඳුන්වා දෙන ලද ආකෘති පළාත් අධිකාරීන් විසින් භාවිතා කිරීම අපේක්ෂා කෙරේ. (2012 සිට 2016 දක්වා පළාත් නිශ්චිත සංවර්ධන ප්‍රදාන යටතේ අරමුදල් වෙන් කිරීම් හා නිදහස් කිරීම් ඇමුණුම II මගින් දක්වා ඇත.)

තුලිත ප්‍රාදේශීය සංවර්ධනය සඳහා වූ විශේෂ ව්‍යාපෘති - මේ සඳහා පළාත් නිශ්චිත සංවර්ධන ප්‍රදාන යටතේ විශේෂයෙන් අරමුදල් වෙන් කරනු ලබන අතර, පළාත් තුළ හා පළාත් අතර ආර්ථික-සමාජයීය විෂමතා අවම කිරීමට දායක වන ව්‍යාපෘති අරමුණු කරගනී. ව්‍යාපෘති යෝජනා සැකසීමේ දී, එකතු කළ වටිනාකම, රැකියා උත්පාදනය සහ දිළිඳුකම අවම කිරීම කෙරෙහි විශේෂ අවධානයක් යොමු කරයි.

ඌණ සේවා ගම්මාන සංවර්ධනය - මේ යටතේ පසුගාමී ගම්මානවල මූලික පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීමේ අරමුණ ඇතිව අරමුදල් වෙන් කරනු ලබයි. සමාජ ආර්ථික යටිතල පහසුකම් ඌණ මට්ටමක පැවතීම, පාරිසරික උවදුරු සහ අනෙකුත් සමාජ හා ආර්ථික සාධක හේතුවෙන් බොහෝ ගම්මාන පසුගාමී තත්ත්වයට පත්වී ඇත. ඒකාබද්ධ සංවර්ධන ප්‍රවේශයකට අනුගතව ව්‍යාපෘති හා වැඩසටහන් හඳුනාගැනීමේ දී ඉහත දක්වා ඇති සියලු සාධක පිළිබඳ අවධානය යොමු කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. ප්‍රාදේශීය සභා බල ප්‍රදේශය තුළ පිහිටා තිබෙන ගම්මාන මේ යටතේ හඳුනාගැනේ.

ගම්මාන තෝරා ගැනීමේ දී, අවම ආදායම් මාර්ග, පොදු පහසුකම් ප්‍රමාණවත් නොවීම යන නිර්ණායක කෙරෙහි වැඩි අවධානයක් යොමු කළ යුතු වේ. ගම් සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘති තෝරාගැනීමේ දී ප්‍රජා මූල සංවිධානවල සහයෝගය ලබාගනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීමේ , අධීක්ෂණය කිරීමේ සහ නියාමනය කිරීමේ වගකීම ග්‍රාම සංවර්ධන විෂය භාර වී ඇති දෙපාර්තමේන්තුව හෝ ඒකකය වෙත පැවරේ.

නමාගිලි ප්‍රතිපාදන - පරතරය පියවීමක් ලෙස මෙම අරමුදල් වෙන් කරනු ලබන අතර, මූලික සැලැස්මේ ඇතුළත් නොවන නමුත් හදිසි අවශ්‍යතා ලෙස පැනනගින ව්‍යාපෘතිවලට යෙදවිය හැකිය.

සාමූහික ප්‍රදාන - සේවා සැපයීමේ යාන්ත්‍රණය පවත්වාගෙන යාමේ හා වැඩිදියුණු කිරීමේ අරමුණ සඳහා පළාත් වෙත වෙන් කෙරෙන පුනරාවර්තන ප්‍රතිපාදන මින් අදහස් වේ. කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුවේ අනුමත කාර්ය මණ්ඩලය සඳහා ගෙවිය යුතු වැටුප් හා වේතන මෙයට ඇතුළත් ප්‍රධාන අංගයකි. වැටුප් හා වේතන ගණනය කිරීමේ දී කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තු අනුමත සීමාවට අයත් දැනට සිටින කාර්ය මණ්ඩලයට හා අනුමත පුරප්පාඩු සංඛ්‍යාවෙන් කොටසක් සඳහා ගෙවිය යුතු ප්‍රතිපාදන ප්‍රමාණය සලකා බලනු ලැබේ. තවද, පළාත් පාලන ආයතන සාමාජිකයන්ගේ දීමනා ප්‍රතිපූරණය සඳහා දෙනු ලබන ප්‍රතිපාදන හා එම ආයතනවල සේවකයන්ගේ වැටුප් හා වේතන ද මෙයට ඇතුළත් වේ. (2012 සිට 2016 දක්වා සාමූහික ප්‍රදාන යටතේ ප්‍රතිපාදන වෙන් කිරීම හා නිදහස් කිරීම ඇමුණුම III මගින් දක්වා ඇත.)

4. පළාත් ආදායම්.

පළාත් ආදායම් ප්‍රධාන මූලාශ්‍ර දෙකකින් උත්පාදනය වේ.

- i. මධ්‍යම රජය විසින් පළාත් වෙත මාරු කරනු ලබන ආදායම්
- ii. බලය පවරන ලද මූලාශ්‍ර ඔස්සේ පළාත විසින් එකතු කරනු ලබන ආදායම්

4.1 මධ්‍යම රජය විසින් පළාත් වෙත මාරු කරනු ලබන ආදායම්.

මහා භාණ්ඩාගාරය විසින් 2010 දෙසැම්බර් මස 29 වැනි දින නිකුත් කරන ලද රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති චක්‍රලේඛ අංක 01/2010 ට අනුව, ජාතික මට්ටමේ ආදායම් එකතු කිරීමේ ආයතන වන, දේශීය ආදායම් කොමසාරිස් ජනරාල් , රේගු අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් , මෝටර් රථ ප්‍රවාහන කොමසාරිස් ජනරාල් යන දෙපාර්තමේන්තු විසින් එකතු කරනු ලබන ආදායම් පහත දැක්වෙන ප්‍රතිශත යටතේ පළාත් වෙත මාරු කිරීම කලයුතු වේ.

- i. ජාතිය ගොඩනැගීමේ බදු (NBT) -33 1/3%
- ii. මුද්දර ගාස්තු-100%
- iii. වාහන ලියාපදිංචි ගාස්තු -70% (පෙර පැවති 60% වෙනුවෙන්)

ජාතිය ගොඩනැගීමේ බදු සහ මුද්දර ගාස්තු මගින් එකතුකරන ලද ආදායම් පහත වගු අංක 1 හි සඳහන් ප්‍රතිශත අගයන්ට අනුව පළාත් අතර බෙදා වෙන් කරනු ලැබේ.

වගු අංක 1: ජාතිය ගොඩනැගීමේ බදු සහ මුද්දර ගාස්තු පළාත් අතර බෙදා වෙන් කරනු ලබන ප්‍රතිශත

පළාත	ප්‍රතිශතය
බස්නාහිර	48%
මධ්‍යම	9%
දකුණ	9%
වයඹ	9%
සබරගමුව	5%
උතුරු මැද	5%
ඌව	5%
නැගෙනහිර	5%
උතුර	5%

සටහන:- මෙම ප්‍රතිශතයන් මහා භාණ්ඩාගාරය විසින් මුදල් කොමිෂන් සභාවේ එකඟතාවය පරිදි කාලානුරූපීව වෙනස් කරනු ඇත.

වගු අංක 2: රජය විසින් පළාත් වෙත මාරු කරනු ලබන ආදායම්

(රු.මි.)

පළාත	2015			2016		
	ඉලක්කය	මාරු කිරීම	%	ඉලක්කය	මාරු කිරීම (2016 ජුනි මස දක්වා)	%
බස්නාහිර	18,960	15,785	83%	17,568	9,904	56%
මධ්‍යම	3,555	2,997	84%	3,294	1,845	56%
දකුණ	3,555	2,883	81%	3,294	1,814	55%
උතුර	1,975	1,592	81%	1,830	1,007	55%
වයඹ	3,555	3,035	85%	3,294	1,881	57%
උතුරු මැද	1,975	1,618	82%	1,830	1,048	57%
ඌව	1,975	1,645	83%	1,830	1,042	57%
සබරගමුව	1,975	1,314	67%	1,830	829	45%
නැගෙනහිර	1,975	1,643	83%	1,830	1,041	57%
එකතුව	39,500	32,513		36,600	20,411	

මූලාශ්‍රය : පළාත් සභා

2015 වර්ෂයේදී මහා භාණ්ඩාගාරය විසින් පළාත් වෙත සිදු කරන ලද සත්‍ය ආදායම් මාරු කිරීම් ඉලක්ක ගත මාරු කිරීම් වලට වඩා අඩු බව නිරීක්ෂණය කල හැකි අතර මේ පිළිබඳ මහා භාණ්ඩාගාරයේ අවධානය යොමු විය යුතුය.

4.2 බලය පවරන ලද මූලාශ්‍ර ඔස්සේ පළාත විසින් එකතු කරනු ලබන ආදායම්.

පළාත් මගින් එකතු කරන බදු ආදායම් සහ බදු නොවන ආදායම් ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ දහතුන්වන සංශෝධනයේ නවවැනි උපෙල්බනයේ පරිච්ඡේද අංක 36.1 සිට 36.20 දක්වා කොටසෙහි සඳහන්ව ඇත. මෝටර් රථ වාහන බලපත්‍ර ගාස්තු, සුරා බදු, මුද්දර බදු සහ උසාවි දඩ පළාත් ආදායම් මූලාශ්‍ර අතර ප්‍රධාන තැනක් ගනී. පළාත් විසින් එකතු කරනු ලබන මුද්දර ගාස්තු සහ උසාවි දඩ පළාත් පාලන ආයතන වෙත මාරු කරනු ලැබේ. (2015 වර්ෂයේදී ප්‍රධාන ආදායම් මූලාශ්‍ර මගින් පළාත් විසින් එකතු කරන ලද ආදායම් පිළිබඳ විස්තර ඇමුණුම අංක iv හි දැක්වේ.)

2016 වර්ෂයේදී ජුනි මාසය දක්වා බලය පවරන ලද මූලාශ්‍ර ඔස්සේ පළාත් විසින් එකතු කරනු ලබන ආදායම් වගු අංක 3 හි දක්වා ඇත. මෝටර් රථ වාහන බලපත්‍ර ගාස්තු ඉක්මවා පළාත් ආදායම් අතර ඉහළම අගයක් මුද්දර බදු ආදායම විසින් හිමිකරගෙන ඇත.

වගු අංක 3: බලය පවරන ලද මූලාශ්‍ර ඔස්සේ පළාත විසින් එකතු කරනු ලබන ආදායම් (2016 * ජුනි මස දක්වා)

(රු.. '000)

පළාත	ඉලක්කය- 2016 මුද්දර බදු සහ උසාවි දඩ ඇතුළත්ව	බලය පවරන ලද මූලාශ්‍ර ඔස්සේ පළාත විසින් එකතු කරන ලද ආදායම්						එකතුව
		*ව්‍යාපාර පිරිවැටුම් බදු	මෝටර් රථ වාහන බලපත්‍ර ගාස්තු	සුරා බදු	අනෙකුත් ආදායම් **	මුද්දර බදු	උසාවි දඩ	
බස්නාහිර	18,000,000	11,470	1,770,400	335,140	826,580	7,460,550	325,190	10,729,330
මධ්‍යම	2,750,000	3,100	389,290	162,066	197,448	863,639	39,482	1,655,024
දකුණ	2,839,700	919	500,223	93,858	157,007	789,962	91,397	1,633,366
උතුර	410,300	-	116,318	37,413	90,111	121,741	41,326	406,909
වයඹ	3,070,000	2,047	560,994	63,441	184,937	832,000	138,345	1,781,763
උතුරු මැද	1,145,000	597	249,566	40,053	189,508	66,930	95,856	642,510
ඌව	855,000	732	177,194	35,665	160,147	151,838	54,977	580,553
සබරගමුව	1,390,000	-	245,141	37,477	148,529	396	71,092	502,635
නැගෙනහිර	940,000	-	190,917	65,629	115,143	208,550	40,698	620,937
එකතුව	31,400,000	18,865	4,200,042	870,741	2,069,410	10,495,607	898,362	18,553,028

මූලාශ්‍රය: පළාත් මාසික ආදායම් වාර්තා -2016

*2010 සිට හිඟ ව්‍යාපාර පිරිවැටුම් බදු එකතුව

**අනෙකුත් ආදායම් යටතේ බදු කුලී, පොලිය, විභාග ගාස්තු, ස්ථාවර වත්කම් විකිණීම, ඔට්ටු බදු, යනාදිය

4.3 ආදායම් පුරෝකථනය 2017

පළාත් සඳහා ආදායම් ඉලක්ක සැකසීමේදී ප්‍රධාන වශයෙන් රජයේ ආදායම් මාරු කිරීම් සහ බලය පවරන ලද මූල්‍ය ඔස්සේ පළාත විසින් එකතු කරන ලද ආදායම් පාදක කර ගනී. පළාත් සඳහා පුනරාවර්තන අවශ්‍යතාවයන් තක්සේරු කිරීමේදී ඉහත මූල්‍ය ද්විත්වය මගින් පුරෝකථනය කරන ලද ආදායම පළාතේ සමස්ත පුනරාවර්තන අවශ්‍යතාවයෙන් අඩු කොට දක්වනු ලැබේ. එසේම මුදල් කොමිෂන් සභාව මගින් මෙම ආදායම් ඉලක්ක සැකසීමේදී මහා භාණ්ඩාගාරයේ සහ පළාත් අධිකාරීන්ගේ උපදෙස් සහ අදහස් සැලකිල්ලට ගනු ඇත.

4.3.1 මධ්‍යම රජය විසින් පළාත් වෙත මාරු කරනු ලබන ආදායම් -2017

භාණ්ඩාගාර ලේකම් විසින් 2010 දෙසැම්බර් 29 වැනි දින නිකුත් කරන ලද රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති චක්‍රලේඛ අංක 01/2010 ට අනුව, වාර්ෂිකව සියලුම පළාත් වෙනුවෙන් මාරු කළ යුතු ආදායම මහා භාණ්ඩාගාරය විසින් තීරණය කරනු ඇත. රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති දෙපාර්තමේන්තුව මගින් 2017 වර්ෂය වෙනුවෙන් පළාත් වෙත මාරු කළ යුතු යැයි තක්සේරු කළ ආදායම වගු අංක 4 මගින් දක්වා ඇත.

වගු 4: තක්සේරු කරන ලද මධ්‍යම රජය විසින් පළාත් වෙත මාරු කරනු ලබන ආදායම් -2017

(රු.. '000)

පළාත	මුදල් කොමිෂන් සභාව විසින් පුරෝකථනය කරන ලද ප්‍රතිශතය	මාරුකිරීම්
බස්නාහිර	48	22,080,000
මධ්‍යම	9	4,140,000
දකුණ	9	4,140,000
උතුර	5	2,300,000
වයඹ	9	4,140,000
උතුරු මැද	5	2,300,000
උගුව	5	2,300,000
සබරගමුව	5	2,300,000
නැගෙනහිර	5	2,300,000
එකතුව	100	46,000,000

මූලාශ්‍ර: රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති දෙපාර්තමේන්තුව, මහා භාණ්ඩාගාරය

4.3.2 2017 වසරේ බලය පවරන ලද ආදායම් මූලාශ්‍ර සඳහා ඉලක්ක.

2017 වර්ෂය සඳහා මුද්දර බදු සහ උසාවි දඩ ඇතුළත්ව පුරෝකථනය කරන ලද ආදායම රු.මි.39,322 කි. මුද්දර බදු සහ උසාවි දඩ රහිතව මෙම අගය රු.මි.16,319 ක් වේ. පුරෝකථනය කරන ලද මෙම ආදායම් පිළිබඳ දත්ත වගු අංක 5 මගින් සවිස්තරව දක්වා ඇත.

වගු අංක5: බලය පවරන ලද මූලාශ්‍ර ඔස්සේ පළාත විසින් එකතු කරනු ලබන ආදායම් පුරෝකථනය - 2017

(රු.'000)

පළාත	මුද්දර බදු සහ උසාවි දඩ රහිතව පුරෝකථනය කරන ලද ආදායම			මුද්දර බදු සහ උසාවි දඩ ඇතුළත්ව පුරෝකථනය කරන ලද ආදායම		
	පළාත් ඇස්තමේන්තුව	මුදල් කොමිෂන් සභාවේ පුරෝකථනය	මුදල් කොමිෂන් සභා පුරෝකථනයෙන් පළාත් දායකත්වයේ ප්‍රතිශතය	පළාත් ඇස්තමේන්තුව	මුදල් කොමිෂන් සභාවේ පුරෝකථනය	මුදල් කොමිෂන් සභා පුරෝකථනයෙන් පළාත් දායකත්වයේ ප්‍රතිශතය
බස්නාහිර	6,444,320	7,500,000	46	19,782,320	22,800,000	58
මධ්‍යම	1,615,000	1,629,000	10	2,965,000	3,314,000	8
දකුණ	1,305,000	1,500,000	9	2,838,000	3,175,000	8
උතුර	484,000	545,000	3	1,002,000	1,068,000	3
වයඹ	1,685,500	1,698,500	10	3,535,500	3,648,500	9
උතුරු මැද	932,550	936,000	6	1,242,550	1,251,000	3
ඌව	669,350	760,000	5	849,350	1,140,000	3
සබරගමුව	1,045,900	1,050,000	6	1,687,900	1,750,000	4
නැගෙනහිර	569,000	700,000	4	950,000	1,175,000	3
එකතුව	14,750,620	16,318,500	100	34,852,620	39,321,500	100

මූලාශ්‍ර: පළාත් අය වැය ඇස්තමේන්තු 2017 සහ මුදල් කොමිෂන් සභාව

2017 වර්ෂය සඳහා පුරෝකථනය කරන ලද මුද්දර බදු සහ උසාවි දඩ ආදායම වන රු.මි.23,003ක මුදල පළාත විසින් අදාළ පළාත් පාලන ආයතනයන් වෙත මාරු කළයුතු අතර එක් එක් පළාත විසින් පළාත් පාලන ආයතනයන්වෙත මාරු කළ යුතු එම ආදායම ඇමුණුම් අංක V හි දක්වා ඇත.

5. පළාත් ප්‍රාග්ධන හා පුනරාවර්තන අවශ්‍යතා තක්සේරු කිරීම.

මුදල් කොමිෂන් සභාව, අයවැය මාර්ගෝපදේශ තුළ ඇතුළත් වන නිර්ණායක සැලකිල්ලට ගනිමින් පළාත් වියදම් අවශ්‍යතා තක්සේරු කිරීමේ පුළුල් ක්‍රියාවලියක නිරත වේ.

5.1 ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතා තක්සේරු කිරීම.

2016 මාර්තු මස මුදල් කොමිෂන් සභාව විසින් 2017 වර්ෂය සඳහා පළාත් ප්‍රාග්ධන හා පුනරාවර්තන වියදම් සම්බන්ධව මාර්ගෝපදේශ නිකුත් කරන ලදී. එමෙන්ම 2017 වර්ෂයේ පළාත් ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතා සැකසීමේ ක්‍රියාවලිය විධිමත් කිරීම සඳහා මුදල් කොමිෂන් සභාව විසින් ප්‍රාග්ධන වියදම් සම්බන්ධයෙන් සැලකිල්ලට ගත යුතු කරුණු ඇතුළත් මූලික ලැයිස්තුවක් සකස් කර පළාත් වෙත ලබා දෙන ලදී. ඒ අනුව, වාර්ෂික ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතා සම්බන්ධයෙන් පහත සඳහන් කරුණු සැලකිල්ලට ගෙන ඇත.

- රජයේ සංවර්ධන ප්‍රතිපත්තිය.
- රජය විසින් ක්‍රියාත්මක කර ඇති විශේෂ සංවර්ධන ව්‍යාපෘති පළාත් මට්ටමේ ක්‍රියාත්මක කිරීම.
- තිරසාර සංවර්ධන අරමුණු ළඟා කර ගැනීම.
- පළාත් තුළ භෞතික හා මානව සම්පත් ප්‍රශස්ථ මට්ටමින් උපයෝජනය.
- වාණිජමය ස්වරූපයක් ගන්නා ව්‍යාපෘති සඳහාරාජ්‍ය - පෞද්ගලික හවුල්කාරිත්ව ප්‍රවේශයට අනුගත වීම.
- පළාත් අතර මෙන්ම පළාත් තුළ සංවර්ධන විෂමතා අවම කිරීම.
- ව්‍යාපෘතික්‍රියාත්මක කිරීමට ඇති සුදානම හා එම ව්‍යාපෘති වල ශක්‍යතාවය.
- මුදල් කොමිෂන් සභාව විසින් නිකුත් කරනු ලැබූ චක්‍රලේඛ.

ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතාවයන් තක්සේරු කිරීමේ දී යොදා ගන්නා ලද නව ක්‍රමෝපායන් හේතුවෙන් පෙර වර්ෂයට සාපේක්ෂව වඩාත් ඵලදායී හා තාර්කික ආකාරයට පළාත් අරමුදල් තීරණය කිරීමට මෙවර මුදල් කොමිෂන් සභාවට හැකිවිය. 2017 වර්ෂයට අදාළ පළාත් ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතා මුදල් කොමිෂන් සභාව වෙත ලැබුණු පසු එක් එක් පළාතේ පෙර ක්‍රියාකාරී තත්ත්වයන්, ධාරිතාවය, හඳුනාගත් ප්‍රමුඛ අංශ, 2017 අයවැය කැඳවීම ආදිය සමඟ සමාලෝචනයට භාජනය කිරීමෙන් අනතුරුව කොමිෂන් සභාවේ නිර්දේශ මඟ භාණ්ඩාගාරය වෙත යොමු කරන ලදී.

5.2 පුනරාවර්තන අවශ්‍යතා තක්සේරු කිරීම.

එක් එක් පළාත් වල සිදු කෙරෙන සංවර්ධන ක්‍රියාවලියට පහසුකම් සැලසීම පිණිස, මුදල් කොමිෂන් සභාව පුනරාවර්තන අයවැය යටතේ අවශ්‍ය ප්‍රතිපාදන නිර්දේශ කරනු ලබයි.

පුනරාවර්තන වියදම්, පුද්ගලික පඩිනඩි සහ වෙනත් පුනරාවර්තන වියදම් වලින් සමන්විත වේ. පුද්ගල පඩිනඩි යටතට වැටුප් හා වෙනත් මෙන්ම අතිකාල ද වෙනත් පුනරාවර්තන වියදම් යටතට ගමන් වියදම්, සැපයුම් වියදම්, නඩත්තු වියදම්, ගිවිසුම් ගත සේවා, ස්ථාන මාරුවීම්, ආධාර, සහනාධාර, හා පොලී ගෙවීම් ආදිය ද ඇතුළත් වේ. පුද්ගලික පඩිනඩි තක්සේරුවේ දී කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුව විසින් අනුමත කාර්ය මණ්ඩලය, පවතින කාර්ය මණ්ඩලය, පුරප්පාඩු, රේඛීය අමාත්‍යාංශ වලින් යොමු කර ඇති කාර්ය මණ්ඩලය, පළාත් පාලන ආයතන වලට සිදු කරනු ලබන මාරුවීම් සහ අදාල වක්‍රලේඛ ආදිය කෙරෙහි අවධානය යොමු කරනු ලැබේ. වෙනත් පුනරාවර්තන වියදම් තක්සේරු කිරීමේ දී, කාර්ය මණ්ඩලය හා සේවා ප්‍රසාරණය, වැටුප් පරිවර්තන, මිල උච්චාවචන සහ අදාල වක්‍රලේඛ කෙරෙහි අවධානය යොමු කරනු ලැබේ.

5.3 2017 වර්ෂය සඳහා පළාත් විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද ප්‍රාග්ධන හා පුනරාවර්තන අවශ්‍යතා.

2017 වර්ෂය සඳහා අවශ්‍ය පළාත් ප්‍රාග්ධන හා පුනරාවර්තන වියදම් පිළිබඳව දන්වා එවන ලෙස සියළු පළාත් ප්‍රධාන ලේකම්වරුන් අමතා මුදල් කොමිෂන් සභාව විසින් යවන ලද 2016.03.21 දිනැති ලිපියට පිළිතුරු වශයෙන් පළාත් අවශ්‍යතා මුදල් කොමිෂන් සභාව වෙත ඉදිරිපත් කරන ලදී. එම තොරතුරු වගු අංක 06 හි දක්වා ඇත.

වගු අංක 6: ප්‍රාග්ධන හා පුනරාවර්තන අවශ්‍යතා - 2017

(රු.මි.)

පළාත	ප්‍රාග්ධන	පුනරාවර්තන *	එකතුව
බස්නාහිර	7,076	43,553	50,629
මධ්‍යම	17,753	33,604	51,357
දකුණ	11,088	29,066	40,154
උතුර	10,672	23,198	33,870
වයඹ	8,606	30,167	38,773
උතුරු මැද	10,381	20,088	30,469
ඌව	3,420	21,247	24,667
සබරගමුව	6,007	25,341	31,348
නැගෙනහිර	10,240	23,037	33,277
එකතුව	85,243	249,301	334,544

මූලාශ්‍රය : - පළාත් ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතාවය -2017 සටහන : * මෙම අගයන් ගණනය කිරීමේදී පවරන ලද ආදායම් වල ප්‍රමාණය අඩු කර ඇත.

පළාත්වලින් ඉදිරිපත් කරන ලද මුළු ප්‍රාග්ධන හා පුනරාවර්තන වියදම් පිළිවෙලින් රුපියල් මිලියන 85,243 ක් හා රුපියල් මිලියන 249,301 ක් වේ. ඒ අනුව, 2017 වර්ෂය සඳහා මුළු අරමුදල් අවශ්‍යතාවය රුපියල් මිලියන 334,544ක් වේ.

5.4 පළාත් ප්‍රාග්ධන හා පුනරාවර්තන වියදම් බෙදා වෙන් කිරීම.

පළාත් ප්‍රාග්ධන හා පුනරාවර්තන වියදම් අවශ්‍යතාවය පදනම් කරගෙන මහා භාණ්ඩාගාරය හා මුදල් කොමිෂන් සභාව අතර සිදු කරනු ලබන සාකච්ඡා වාර කිහිපයකින් පසුව පළාත් අතර බෙදා හරින මුළු අරමුදල් ප්‍රමාණය පිළිබඳ පොදු එකඟතාවයකට එළඹෙනු ඇත. අනතුරුව එම අරමුදල් ප්‍රමාණය පළාත් අතර බෙදා හැරීම පිළිගත් නිර්ණායකයන් පදනම් කර ගෙන සිදු කරන ලදී.

2017 වර්ෂයේ දී පළාත් අතර ප්‍රාග්ධන අරමුදල් වඩාත් තාර්කික පදනමකින් බෙදා හැරීම සඳහා වැඩි දියුණු කරන ලද සංඛ්‍යානමය ක්‍රමවේදයක් භාවිතයට ගන්නා ලදී. මෙම සංඛ්‍යානමය ක්‍රමවේදය සැකසීම සඳහා මුදල් කොමිෂන් සභාවේ ඉල්ලීම මත ජන ලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් තාක්ෂණික සහය ලබා දෙන ලදී.

පළාත් නිශ්චිත සංවර්ධන ප්‍රදාන හා උපමාන පාදක ප්‍රදාන පළාත් අතර බෙදා හැරීම සඳහා භාවිතා කරනු ලබන මෙම ක්‍රමවේදය බහු විචල්‍ය සංඛ්‍යානමය ක්‍රමයක් මත පදනම් වූ “ මූලික සංවරක විශ්ලේශණය ” පදනම් කරගෙන සකස් කරන ලද්දකි. එහිදී පහත සඳහන් දර්ශක සහ විචල්‍යයන් සැලකිල්ලට ගෙන ඇත.

- ජනගහනය
- පළාත් දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය
- දරිද්‍රතා අනුපාතය
- මධ්‍යන්‍ය ඒක පුද්ගල ආදායම
- එක් වෛද්‍යවරයෙකුගේ සේවය ලබන පුද්ගලයින් සංඛ්‍යාව
- විද්‍යා විෂය ධාරාවෙන් විශ්ව විද්‍යාල අධ්‍යාපනය සඳහා සුදුසුකම් ලබන අයදුම්කරුවන් සංඛ්‍යාව

2017 වර්ෂයේ දී සංඛ්‍යානමය ක්‍රමවේදයට අනුව ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතාවයන් පළාත් මට්ටමින් බෙදා හැරීම සඳහා පහත දැක්වෙන ප්‍රතිශතයන් භාවිතා කරන ලදී. සංඛ්‍යානමය ක්‍රමවේදයට තෝරා ගන්නා ලද විචල්‍යයන් ඇමුණුම් අංක (vi) හි දැක්වේ. පළාත් විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතාවයන් තක්සේරු කිරීමෙන් පසු එම ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතාවයන් වඩාත් තාර්කික හා සාධාරණ ලෙස තීරණය කිරීම මුදල් කොමිෂන් සභාව විසින් වගු අංක 7 හි සඳහන් ප්‍රතිශත භාවිතා කර ඇත.

වගු අංක 7: 2017 වර්ෂයේ ප්‍රාග්ධන අරමුදල් පළාත් අතර බෙදා හැරීමට අදාළ ප්‍රතිශත

පළාත	දර්ශකය	වෙන්කිරීමේ ප්‍රතිශතය
බස්නාහිර	0.58631	6.36
මධ්‍යම	0.89621	9.72
දකුණ	0.89543	9.71
උතුර	1.27113	13.78
වයඹ	0.94187	10.21
උතුරු මැද	1.10997	12.04
ඌව	1.29017	13.99
සබරගමුව	1.0471	11.35
නැගෙනහිර	1.18388	12.84

මූලාශ්‍රය :- මුදල් කොමිෂන් සභාව

2017 වර්ෂය සඳහා තක්සේරු කරන ලද පළාත් ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතාවයන් වගු අංක 8 හි දක්වා ඇත.

වගු අංක 8 : 2017 වර්ෂය සඳහා තක්සේරු කරන ලද පළාත් ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතාවයන්

පළාත	පළාත් ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතාවයන් - 2017 (රු.මි.)	
	පළාත් නිශ්චිත සංවර්ධන ප්‍රදාන	උපමාන පාදක ප්‍රදාන
බස්නාහිර	2,126.28	318.00
මධ්‍යම	3,249.59	486.00
දකුණ	3,246.25	485.50
උතුර	4,606.93	689.00
වයඹ	3,413.41	510.50
උතුරු මැද	4,025.21	602.00
ඌව	4,677.14	699.50
සබරගමුව	3,794.53	567.50
නැගෙනහිර	4,292.67	642.00
එකතුව	33,432.00	5000.00

මූලාශ්‍රය :- මුදල් කොමිෂන් සභාව

මුදල් කොමිෂන් සභාව විසින් තක්සේරු කරන ලද පුනරාවර්තන වියදම් වගු අංක 09 හි දැක්වේ.

වග අංක 9: 2017 වර්ෂය සඳහා තක්සේරු කරන ලද පළාත් සාමූහික ප්‍රදාන

(රු.'000)

පළාත	මුළු පුනරාවර්තන වියදම්	පළාත් ආදායම්(මුද්දර ගාස්තු හා දඩ මුදල් හැර)	ඇස්තමේන්තු කරන ලද පළාත් ආදායම් ප්‍රමාණය	තක්සේරු කරන ලද පළාත් සාමූහික ප්‍රදාන
බස්නාහිර	49,000,167	7,500,000	22,080,000	19,420,167
මධ්‍යම	33,020,053	1,629,000	4,140,000	27,251,053
දකුණ	30,026,668	1,500,000	4,140,000	24,386,668
උතුර	22,439,232	545,000	2,300,000	19,594,232
වයඹ	32,494,204	1,698,500	4,140,000	26,655,704
උතුරු මැද	20,517,475	936,000	2,300,000	17,281,475
ඌව	21,764,448	760,000	2,300,000	18,704,448
සබරගමුව	25,901,712	1,050,000	2,300,000	22,551,712
නැගෙනහිර	24,059,421	700,000	2,300,000	21,059,421
එකතුව	259,223,380	16,318,500	46,000,000	196,904,880

මූලාශ්‍රය :- මුදල් කොමිෂන් සභාව

පළාත් පුනරාවර්තන වියදම් තක්සේරු කිරීමේ දී, පළාත් පුනරාවර්තන වියදම් අවශ්‍යතාවයෙන් ඇස්තමේන්තු කරන ලද පළාත් ආදායම් ප්‍රමාණය අඩු කර ඇත.

6. ඉදිරියේ ඇති ගැටළු.

මුදල් කොමිෂන් සභාව විසින් 2016 වර්ෂය සඳහා පළාත් අතර සම්පත් වෙන් කිරීමේදී සංඛ්‍යානමය ක්‍රමවේදයක් අනුගමනය කරන ලදී. එසේවුවද මෙම ක්‍රමවේදය තවදුරටත් වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා ඉඩකඩ පවතින බවට මුදල් කොමිෂන් සභාව අදහස් කරයි. මේ තුළින් 2017 වර්ෂය සඳහා අරමුදල් වෙන් කිරීමේ ක්‍රියාවලිය වඩාත් තාර්කික හා අනාගතවාදී ලෙස සිදු කළ හැකි අතර, එමගින් පළාත් වල වර්ධනය වෙමින් පවතින අවශ්‍යතාවයන් සඳහා මැනවින් ආමන්ත්‍රණය කිරීමට හැකිවනු ඇත. වර්තමානයේ පළාත් සහ දිස්ත්‍රික්ක තුළ තොරතුරු වල හිඟයක් පවතී. කෙසේවුවද ශක්තිමත් අවශ්‍යතා තක්සේරු ක්‍රමවේදයක් සහ තොරතුරු තාක්ෂණ පද්ධතියක් ස්ථාපිත කිරීමෙන් අනතුරුව රාජ්‍ය මූල්‍ය විමධ්‍යගතකරණයට අදාල ගැටළු වඩා තාත්වික අයුරින් විසඳිය හැක. මුදල් කොමිෂන් සභාව විසින් මේ වන විටත් දත්ත ලබාගැනීමේ නව ක්‍රමවේදයක් ස්ථාපිත කිරීම පිළිබඳව පළාත් සමග සහයෝගයෙන් කටයුතු කරනු ලබයි. ඒ තුළින්

තත්‍ය වියදම, ආදායම් විභවතාවය, සංවර්ධන දර්ශක සහ පළාත් අවශ්‍යතාවයන්ට අදාළ අනෙකුත් තාර්කික දර්ශක පිළිබඳ තොරතුරු පහසුවෙන් ලබාගත හැකි වනු ඇත. මේ තුළින් අනාගතයේදී පළාත් වලට සම්පත් වෙන් කිරීම සම්බන්ධයෙන් පහසු ප්‍රවේශයක් සිදුවන අතර එමගින් පළාත් වල සියලු වියදම් අවශ්‍යතාවයන්ට අදාළ දර්ශක ආවරණය වනු ඇත. දැනට සිදුවන සංවර්ධන ක්‍රියාවලිය හමුවේ බදු රැස්කිරීම, හුදෙකලාභාවය හා දිස්ත්‍රික් පදනමින් සම්පත් වෙන්කිරීමට අදාළ තොරතුරු වැනිදැ පිළිබඳව අධ්‍යයනය කිරීමේ අවශ්‍යතාවයක් පවතී. මෑතකදී මුදල් කොමිෂන් සභාව විසින් ශුන්‍ය පාදක අයවැය ප්‍රවේශයට අනුව අයවැය සකස් කිරීම පිළිබඳ පළාත් නිලධාරීන් දැනුවත් කිරීමේ වැඩමුළු හා පුහුණු සැසි පවත්වා ඇත.

6.1 අභ්‍යන්තර ආදායම් උත්පාදනය.

මෑත අතීතය තුළ ස්වකීය විභවතාවන් මත පදනම්ව සඵලදායී ලෙස ආදායම් උත්පාදනය කිරීම සඳහා වූ ක්‍රමානුකූල ප්‍රවේශයකට අවතීර්ණ වීම හෝ ඒ සඳහා බලධාරීන් යොමුකිරීම පිළිබඳ උත්සාහයක් පළාත් හා පළාත් පාලන ආයතන මට්ටමින් සිදුවී නොමැත. මේ නිසා මෙම ආයතන තුළ අරමුදල් සම්බන්ධයෙන් දැඩි පරායත්ත තත්වයක් නිර්මාණය වී ඇත. තවද පළාත් සහ පළාත් පාලන ආයතන විසින් අරමුදල් සම්බන්ධයෙන් පවත්නා පරායත්තභාවය අඩුකිරීම කෙරෙහි සැලකිලිමත් විය යුතු අතර හැකි උපරිම අයුරින් පවත්නා ආදායම් විභවතාවයන් ප්‍රයෝජනයට ගත යුතු වේ. මුදල් කොමිෂන් සභාව විසින් අනුරූපිත ප්‍රදාන(Preferment Grant) යළි හඳුන්වාදීම මගින් ආදායම් ඉපයීම උනන්දු කරවීමෙහිලා අවශ්‍ය කරන මූලික ක්‍රියාමාර්ග ආරම්භ කර තිබේ.

6.2 අධිප්‍රසාරණය.

පළාත් සහ පළාත් පාලන ආයතන වල දක්නට ලැබෙන අධික සහ සපුරාලිය නොහැකි අරමුදල් ඉල්ලුම නිසා මහා භාණ්ඩාගාරයවෙත අධික ප්‍රසාරණාත්මක බලපෑමක් ඇතිවී තිබේ. 13 වන ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සංශෝධනය යටතේ ඇති පළාත් සභා ලැයිස්තුව හරහා පැවරෙන විෂයන් සඳහාද රජය විසින් ව්‍යාපෘති සහ වැඩසටහන් ක්‍රියාවට නැංවීමේ ප්‍රතිපත්තිය හේතුකොටගෙන මෙම තත්වය තවදුරටත් බරපතල වී ඇත.

6.3 ද්විකරණය වැළැක්වීම.

අදාළ පළාත් බලධාරීන්ගේ අදහස් විමසීමකින් තොරව ජාතික මට්ටමේ ආයතන විසින් සම්පත් වෙන්කිරීම හේතුවෙන් ඇතැම් ක්‍රියාකාරකම් වල ද්විකරණයක් සිදුවන බව නිරීක්ෂණය වී ඇත. මූල්‍ය විනය වැඩිදියුණු කිරීමට සහ ද්විකරණය වැළැක්වීම සඳහානිසි සම්බන්ධීකරණයක අවශ්‍යතාවයක් පවතී.

6.4 සංශෝධන සඳහා කරනු ලබන නිරන්තර ඉල්ලීම්.

මූල්‍ය වර්ෂය මුළුල්ලේම සියළුම පළාත් විසින් ඔවුන්ගේ වාර්ෂික සංවර්ධන සැලසුම් තුළ ඇතුළත් ව්‍යාපෘති සහ ක්‍රියාකාරකම් සංශෝධනය කිරීමෙහිලා උත්සුක වන බව නිරීක්ෂණය වී ඇත. පළාත් විසින් ඔවුන්ගේ වාර්ෂික සැලසුම් පිලියෙළ කිරීමේදී නිවැරදි අවශ්‍යතා තක්සේරුවක් සිදුකර නොමැති බව එයින් පැහැදිලිවේ. ඇතැම්විට වාර්ෂික සැලසුම් වල සිදුවන වෙනස්කම් සඳහා දේශපාලන සාධකද දායකවිය හැක. එක් එක් මූල්‍ය වර්ෂය ආරම්භයේ සිට එකිනෙක ව්‍යාපෘති ක්‍රියාකාරකම් අධීක්ෂණය කිරීමකට යොමු කෙරෙන ශූන්‍ය පාදක අයවැය ප්‍රවේශය අනුගමනය කිරීමට පළාත් බැඳී සිටින බැවින් පළාත් විසින්ම මෙම ක්‍රියාව වළක්වා ගත යුතුවේ.

6.5 පාලනය සහ වගවීම වැඩිදියුණු කිරීමේ අවශ්‍යතාවය.

පාලනය සහ වගවීම වර්ධනය කිරීමේ අවශ්‍යතාවය මුදල් කොමිෂන් සභාව විසින් හඳුනාගෙන ඇති අතර, හිඟ සම්පත් භාවිතයේදී කාර්යක්ෂමව හා ඵලදායීව ක්‍රියාකිරීමේ වැදගත්කම අවධාරණය කර ඇත. අරමුදල් කාර්යක්ෂමව උපයෝජනය කිරීම සඳහා පළාත් සභා මට්ටමේදී මූල්‍ය විනය හඳුන්වාදීමට සියළු ප්‍රයත්න ගත යුතුවේ. ඒ අනුව වගවීම සහ පාලනය වැඩිදියුණු කිරීම සහ වත්කම් කළමනාකරණය කිරීමේ වැදගත්කම සම්බන්ධයෙන් මුදල් කොමිෂන් සභාව විසින් මේ වන විටත් ඇතැම් ක්‍රියාමාර්ග ගෙන ඇත.

7. නිගමනය.

වර්ෂ 2020 වන විට ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකය ඉහළ මැදි ආදායම් කාණ්ඩයේ ආර්ථිකයක් බවට පත් කිරීම ශ්‍රී ලංකා සම්මුතිවාදී ජාතික රජයේ දැක්මයි. මේ සඳහා රජය විසින් "සමාජයීය තරඟකාරීත්ව වෙළඳපොළ" මත පදනම් වූ ආර්ථික උපායමාර්ගයක් අනුගමනය කරනු ලබයි. සම්පත් භාවිතයේ කාර්යක්ෂමතාවය ප්‍රවර්ධනය සඳහා තරඟකාරීත්වයේ ආර්ථික ප්‍රතිලාභ යොදා ගැනීම සමඟ සමාජ සාධාරණත්වය වර්ධනය කිරීමේ ක්‍රියාවන් ගැලපීම මෙමගින් සිදු කෙරේ. මෙම සමස්ථ ප්‍රවේශය ප්‍රධාන අරමුණු 05ක් මත කේන්ද්‍රගතවේ.

- රැකියා දසදහසක් උත්පාදනය කිරීම
- පුද්ගලයන්ගේ ආදායම් මට්ටම ඉහළ නැංවීම
- ග්‍රාමීය ආර්ථික සංවර්ධනය කිරීම
- මධ්‍යම පංතිය සවිබලගැන්වීම
- ග්‍රාමීය ප්‍රදේශ වල ඉඩම් හිමිකාරීත්වය සහතික කිරීම

රට තුළ තුළිත ප්‍රාදේශීය සංවර්ධනයක් ඇතිකර ගැනීම රජයේ ප්‍රධාන ප්‍රතිපත්තිමය අරමුණකි. මෙම ප්‍රතිපත්තිමය අරමුණ ඉටුකර ගැනීමෙහිලා රජය විසින් ග්‍රාමීය ආර්ථිකය වැඩිදියුණු කිරීමට හැකි වන පරිදි ඇතැම් ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන ක්‍රියාමාර්ග හඳුන්වාදී ඇත. මහ නගර සංවර්ධනය, විශේෂිත ආර්ථික කලාප, ග්‍රාමීය සංවර්ධන වැඩසටහන්, සහ නගර නවීකරණ වැඩසටහන් ඒ අතුරින් වැදගත්වේ. එමෙන්ම සෞඛ්‍ය සහ අධ්‍යාපන අංශ සඳහා විශේෂ අවධානයක් යොමු කරමින් 2016 වර්ෂයේදී පළාත් වලට ඒ වෙනුවෙන් වෙන් කරනු ලබන ප්‍රාග්ධන අරමුදල් දෙගුණ කිරීමටද පියවර ගෙන ඇත.

මුදල් කොමිෂන් සභාවේ ප්‍රධාන ව්‍යවස්ථාමය වගකීම වන්නේ රට තුළ තුළිත ප්‍රාදේශීය සංවර්ධනයක් ඇතිකිරීම සඳහා පහසුකම් සැලසීම වුවද, එහි සැලකිය යුතු ප්‍රවර්ධනයක් ළඟාකරගැනීමට නොහැකි වී ඇති බව නිරීක්ෂණය වේ. ඊට හේතුව වන්නේ මුදල් කොමිෂන් සභාව හරහා පළාත් වලට වෙන් කරනු ලබන ප්‍රාග්ධන ප්‍රතිපාදනය රටේ සංවර්ධන ක්‍රියාකාරකම් මත කේන්ද්‍රගත වූණු මුළු ප්‍රාග්ධන අයවැයෙන් 10%ක පමණ වීමයි. කෙසේවුවද, අරමුදල් සීමා පැවතියද පසුගිය දශක දෙකක කාලය තුළ උතුර, නැගෙනහිර, උතුරු මැද සහ ඌව වැනි අඩු දියුණු පළාත් වලට හිතකර පරිදි ජාතික මට්ටමේ දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය සඳහා පළාත් වල දායකත්වය යම් ප්‍රමාණයකින් වර්ධනය කිරීමට හැකිවී ඇත. පසුගිය අවුරුදු 15ක කාලසීමාව තුළ දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයට බස්නාහිර පළාතේ දායකත්වය 49% සිට 41% දක්වා අඩුවී ඇති අතර, ඇතැම් අඩුදියුණු පළාත් වලට දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය සඳහා ඔවුන්ගේ දායකත්වය 2% සිට 4%ක පරාසයක් දක්වා වර්ධනය කර ගැනීමට හැකිවී ඇත.(ඇමුණුම VII)

සමාජ ආර්ථික සංවර්ධන විෂමතා සැලකිල්ලට ගැනීමේදී, අවාසි සහගත ජීවන මට්ටමකින් යුත් සහ භූගෝලීය වශයෙන් හුදෙකලා තත්වයකට පත්ව ඇති ප්‍රදේශ පැවතියේ වුවද සියළුම පළාත් යම් මට්ටමක ප්‍රගතියක් අත්කර ගැනීමට සමත් වී ඇත. දරිද්‍රතා අනුපාතය, ආහාරමය නොවන අයිතම සඳහා වියදම, අ.පො.ස. සා.පෙළ හා උ.පෙළ සමත් අනුපාතය, අඩු බර උපත් අනුපාතය, පිරිසිදු පානීය ජලය ලබා ගැනීමේ හැකියාව සහ දියුණු පළාත් මාර්ග ජාලයන්‍යාදී දර්ශක සම්බන්ධයෙන්ද සියළුම පළාත් විසින් මෑත කාලයේදී සැලකිය යුතු ප්‍රගතියක් අත්කරගෙන ඇත. ජීවන මට්ටම සම්බන්ධයෙන් පළාත් හා අන්තර් පළාත් අතර විෂමතා පැවතියද සහග්‍ර සංවර්ධන අභිමතාර්ථ හා සෞභාග්‍යය දර්ශකය සම්බන්ධයෙන් සියළුම පළාත් විසින් ධනාත්මක ප්‍රතිඵල පෙන්වා දී ඇත.

රජයේ මූල්‍ය හා සමාජ- ආර්ථික ප්‍රතිපත්තිය තිරසාර සංවර්ධනය, ආදායම් බෙදීයාමේ සමානාත්මතාවය, ඉහළ මැදි ආදායම් ලබන තත්වයක් කරා ළඟාවීම, වැනි එකිනෙක හා බැඳුණු අන්තර් සම්බන්ධිත කුළුණු කීපයක් මත පදනම්වේ. මෙම සංකල්ප රටේ යහපැවැත්ම සහ සෞභාග්‍යය අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාම සඳහා දායක වනු ඇත.

ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකය ඉහළ මැදි ආදායම් ලබන තත්වයක් කරා ළඟා කරවීමේ දැක්ම සාක්ෂාත් කර ගැනීමේදී ජාතික මට්ටම හා සමාන විය හැකි වන පරිදි සියළුම පළාත් විසින් ඔවුන්ගේ ආර්ථිකයන් වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා සැලකිය යුතු අන්දමින් දායක විය යුතුවේ. මෙම ප්‍රයත්නය තුළ පළාත් බලධාරීන් විසින්, සංවර්ධන උපායමාර්ග සැලසුම් කිරීමේදී නවෝත්පාදන විසඳුම් ලබා ගැනීමටත්, පළාත් සංවර්ධන ක්‍රියාවලියේ ක්‍රියාකාරී කොටස්කරුවෙකු ලෙස පෞද්ගලික අංශය සහභාගී කර ගැනීමටත් උත්සුක විය යුතුවේ. මෙහි දෙවැන්න සම්බන්ධයෙන් ක්‍රියාකිරීමේදී පළාත් සභාවන්හි ප්‍රධාන භූමිකාව වනුයේ, පෞද්ගලික අංශයේ ආයෝජන දිරිමත් කිරීම සඳහා හිතකර පරිසරයක් නිර්මාණය කිරීම තුළින් පහසුකම් සැලසීමේ ක්‍රියාවලියයි. මෙම සන්දර්භය තුළ පළාත් විසින් රාජ්‍ය - පෞද්ගලික හවුල්කාරීත්වය ප්‍රවර්ධනය කිරීමට පියවර ගත යුතුවේ. ඒ සඳහා රජය විසින් සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ අංශ වල ආයෝජන දිරිමත් කිරීමට හැකි වන අයුරින් යටිතල පහසුකම් ප්‍රවර්ධනය සඳහා ක්‍රියාකල යුතුවේ.

8. පළාත්වල වඩාත් හොඳ කාර්ය සාධනයක් සඳහා නිර්දේශය.

1987 දී හඳුන්වාදෙන ලද පළාත් සභා ක්‍රමය මගින් බලය බෙදා හැරීමේ ක්‍රමවේදය හඳුන්වා දෙන ලදී. එමගින් තීරණ ගැනීමේ ක්‍රියාවලිය පළාත් මට්ටම දක්වා විමධ්‍යගත කිරීම හා සංවර්ධනයේ ප්‍රාදේශීය විෂමතා අවම කිරීම අපේක්ෂා කෙරේ. පළාත්වල වියදම් රටාව දෙස බැලීමේදී පැහැදිලි වන්නේ මුළු වියදමින් 80% ක් පුනරාවර්තන වියදම් ලෙසත් ඉතිරිය ප්‍රාග්ධන වියදම් ලෙසත් වැය වන බවයි. ජාතික මට්ටමින් ගත් කළ මෙම අනුපාතය 75:25 වේ. කෙසේ වුවද, පුනරාවර්තන වියදම්වලින් විශාල කොටසක් වැය වනුයේ අධ්‍යාපන හා සෞඛ්‍ය අංශවල සේවාවන් පවත්වාගෙන යාම සඳහා වේ. තවද, සෞඛ්‍ය අංශයේ අතිකාල දීමනා සඳහා යන වියදම ඉතා ඉහළ මට්ටමක පවතී. මෙම තත්ත්වය පාලනය කළ යුතුව තිබේ. අනෙක් අතට බලන විට ආරක්ෂාව හා සාමාන්‍ය පරිපාලනය සඳහා යන වියදම් අත්හළ විට පළාත්වල මුළු ප්‍රාග්ධන වියදම රටෙහි මුළු ප්‍රාග්ධන අයවැයෙන් 10% කට ආසන්න වේ.

මෑත කාලීන අත්දැකීම් අනුව බලන විට ශ්‍රී ලංකාවේ රාජ්‍ය වියදම ආර්ථික වර්ධනයට වඩා වේගයෙන් ඉහළ ගොස් ඇති බව පෙනේ. එමෙන්ම, අවුරුදු ගණනාවක පුරෝකථනයන්වලට වඩා බදු ආදායම සහ ආර්ථික වර්ධන වේගය අඩු මට්ටමක පැවති බව නිරීක්ෂණ වේ. අනෙක් වැදගත් කරුණ ලෙස සැලකිය හැක්කේ රජයේ සංවර්ධන අවශ්‍යතා සඳහා වන වියදම් ප්‍රධාන වශයෙන් බාහිර මූලාශ්‍රයන්ගෙන්

ලබාගැනීමයි. එම බාහිර මූලාශ්‍ර අතර ආධාර ලබාදෙන ආයතනවල ණය සහ අනෙකුත් ප්‍රදාන සහ වෙළඳපොළට නිකුත් කරන ලද සංවර්ධන බැඳුම්කර ප්‍රධානත්වයක් උසුලයි. මෙම සෑම මූලාශ්‍රයකම අරමුදල් පිරිවැයක් පවතී. එබැවින්, සෑම වියදම් ඒකකයක් විසින්ම ස්වකීය අයවැය ප්‍රතිපාදන වියදම් කිරීමේ දී ඵලදායීතාවය ගැන සැලකිලිමත් විය යුතුය. තවද, එහිදී “මුදලේ වටිනාකම” සහ “පිරිවැය සාඵලයතාව” යන මූලධර්ම කෙරෙහි විශේෂ අවධානයක් යොමු කළ යුතු වේ. එමෙන්ම, අරමුදල් වැය කිරීමේදී මනා සම්බන්ධීකරණයක් මෙන්ම සියලු සම්පත් අතර ඒකාබද්ධතාවක් පවත්වාගැනීම තුළින් ද්විකරණය හා නාස්තිය මගහැරවීම අත්‍යවශ්‍ය වේ.

මෙම තත්වය තුළ ප්‍රාග්ධන හා පුනරාවර්තන වියදම් සම්බන්ධයෙන් අවශ්‍යතා හඳුනාගැනීමේදී හා සැලසුම් සකස් කිරීමේදී පළාත් බලධාරීන් විසින් පහත කරුණු පිළිබඳ අවධානයක් යොමු කිරීම අවශ්‍යවේ.

- (i). එක් එක් පළාත් තුළ පවතින සම්පත් සිතියම් ගත කිරීම.
- (ii). ප්‍රධාන කාර්යය සාධන දර්ශක භාවිතයෙන් ප්‍රශස්ත ප්‍රතිඵල ලබා ගැනීම සඳහා වියදම් තාර්කිකරණය කිරීම.
- (iii). පෞද්ගලික ආයෝජකයින් පහසු කරලීම සඳහා යටිතල පහසුකම් වැඩි දියුණු කිරීම.
- (iv). හැකිතරම් දුරට, වාණිජ හා ආර්ථිකමය ශක්‍යතාවයක් ඇති ව්‍යාපෘති සඳහා පෞද්ගලික ආයෝජන දිරිගැන්වීම.
- (v). රාජ්‍ය - පෞද්ගලික හවුල්කාරිත්ව හා බද්ධ ව්‍යාපාර වැනි නව ප්‍රවේශ භාවිතය තුළින් ස්වකීය සේවාසැපයුම් වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා පළාත් පාලන ආයතන යොමු කරවීම.
- (vi). මනා මානව සම්පත් සංවර්ධන සැලසුමක් පදනම් කරගෙන කාර්යක්ෂම සේවයක් තහවුරු කිරීම සඳහා රාජ්‍ය අරමුදල් යොමු කිරීම.
- (vii). පළාතට සම්පව රජය විසින් ක්‍රියාත්මක කරන ලද ප්‍රධාන ව්‍යාපෘති වලින් ප්‍රතිලාභ ගැනීම.
- (viii). 2016 වර්ෂයේ අයවැය මඟින් හඳුන්වා දී ඇති දිරිගැන්වීම් වලට නිසි අවධානය යොමු කිරීම සහ සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායක අංශය ප්‍රවර්ධනයට පියවර ගැනීම.
- (ix). පළාත් ආදායම් වැඩි කිරීම සහ ජාතික අයවැය මත තිබෙන බර අඩු කිරීම සඳහා බලය පවරා ඇති ආදායම් පදනම වැඩි දියුණු කිරීම.
- (x). ද්විකරණය හා ද්විගුණනය වලක්වාලමින් අරමුදල් ඵලදායී ලෙස භාවිත කිරීම සහතික කරලීම සඳහා අයවැය ක්‍රියාවලිය ආරම්භයේ දී ශුන්‍ය පාදක අයවැය ප්‍රවේශය අනුගමනය කිරීම.
- (xi). එකතුකල අගය ඉහළ මට්ටමක පවතින හා රැකියා අවස්ථා නිර්මාණය කිරීම සඳහා විශාල විභවතාවයක් ඇති ඵලදායී අංශ වලට ප්‍රමාණවත් අයුරින් අරමුදල් වෙන් කිරීම.
- (xii). මූල්‍ය, භෞතික හා මානව ඇතුළු සියළු සම්පත්වල ඵලදායී අයුරින් උපයෝජනය සහතික කිරීම සඳහා උපජාතික මට්ටමේ සුපරීක්ෂණ ක්‍රමවේදය ශක්තිමත් කිරීම.

- (xiii). ක්‍රියාකාරකම් වල ද්විකරණය හා ද්විගණනය මහභරීම් සඳහා පළාත් මට්ටමින් බහුලව ආයතන බිහිවීම අවම කිරීම.
- (xiv). විශේෂයෙන් පළාත් පාලන මට්ටමින් ආදායම් ධාරිතාවිභවතාවය පුළුල් කිරීම.
- (xv). පළාත් පාලන ආයතන වල ආදායම් විභවතාවය සැලකිල්ලට ගෙන ඒවායේ වැටුප් ප්‍රතිපූරණය තාර්කිකරණය කිරීම සහ ඒ අනුව ඉතිරිවන මුදල් සංවර්ධන වැඩ සඳහා යෙදවීම.

රජය විසින් ඉහත දක්වන ලද කරුණු කෙරෙහි විශේෂ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, නිශ්චිත ක්‍රියාකාරී සැලැස්මක් තුළ ප්‍රතිපත්ති හා නියාමනවල වෙනස්කම් සිදුකළ යුතුය. මෙමඟින් පළාත්වල සංවර්ධන කාර්යයන් වඩාත් පහසුවනු ඇත. තවද, පළාත් ලැයිස්තුව හා සමගාමී ලැයිස්තුව තුළ ඇතුළත් විෂයන්වල ඇති වෙනස්කම් පැහැදිලිව හඳුනාගත යුතු වේ. එමඟින්, සැලසුම්කරණය හා සැලසුම් ක්‍රියාත්මක කිරීමට අදාළව ජාතික හා උප ජාතික මට්ටමේ ආයතන අතර තිරස් හා සිරස් සම්බන්ධීකරණය තහවුරු කළ හැකිය.

ධාරිතා වර්ධනය තුළින් මූල්‍ය කළමනාකරණය හා වගකීම ශක්තිමත් කරනු වස් පළාත් සභා විසින් ඔවුන්ගේ පැත්තෙන් පාලන යාන්ත්‍රණය ශක්තිමත් කිරීමට සෑම උත්සාහයක්ම ගත යුතු වේ. තවද, මුදල් කොමිෂන් සභාව සහ පළාත් සභා හා පළාත් පාලන අමාත්‍යාංශ අතර මනා සම්බන්ධීකරණයක් සහ සහයෝගයක් පවත්වා ගත යුතුය. එය වඩාත් අර්ථාන්විත ප්‍රතිඵල ජනිත කිරීමට ඉවහල් වනු ඇත.

9. ඉදිරි ක්‍රියාමාර්ග.

1987 වර්ෂයේ හඳුන්වාදුන් බලය බෙදාහැරීමේ ක්‍රියාවලිය තුළ මුදල් කොමිෂන් සභාව වෙත ව්‍යවස්ථාවෙන් බලතල ලබාදී ඇත්තේ රට තුළ තුලිත ප්‍රාදේශීය සංවර්ධනය ලගා කර ගැනීමට පහසුකම් සැපයීම සඳහා වේ. පසුගිය දශක තුනක ලද අත්දැකීම් අනුව අදාළ පාර්ශවකරුවන් එනම් රජය, පළාත් සභා, පළාත් පාලන ආයතන, පෞද්ගලික අංශය හා සිවිල් සමාජය වෙතින් අර්ථවත් සහයෝගයක් නොමැතිව මුදල් කොමිෂන් සභාවට පැවරී ඇති අරමුණු ඵලදායීව ලගා කර ගැනීමට නොහැකි තත්වයක් පවතී.

මෙම තත්වය මහ හැරවීම පිණිස ශක්තිමත් ප්‍රතිපත්තිමය තීරණ ගැනීම අත්‍යාවශ්‍ය වේ. ඒ අතර,

- (i). පළාත් ලැයිස්තුවට අයත් විෂයන්ට අදාළ ව්‍යාපෘති හා වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීමේ වගකීම නියමිත පරිදි පළාත් වලට පැවරීම.
- (ii). පළාත් මට්ටමින් සිදුවන ද්විකරණය හා ද්විගණනය අවම කිරීම සඳහා සමගාමී ලැයිස්තුව යටතේ ඇති විෂයන් සංශෝධනයට ලක් කිරීම.

- (iii). ප්‍රාදේශීය සම්පත් ප්‍රශස්ථ අන්දමින් භාවිතයට ඉඩ සැලසීම සඳහා බලය පවරන ලද විෂයන් යටතේ පළාත්හි මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන ඉහළ දැමීම.
- (iv). සුදුසු දිරිගැන්වීම් හරහා පසුගාමී ප්‍රදේශ සංවර්ධනය සඳහා පෞද්ගලික ආයෝජන ප්‍රවර්ධනය කිරීම.
- (v). පළාත් මට්ටමින් පවතින සම්පත් සැලකිල්ලට ගනිමින් ජනතාවගේ සැබෑ අවශ්‍යතා සඳහා සියලු විසඳුම් ලැබෙන පරිදි ශක්තිමත් සංවර්ධන සැලසුම් සකස් කිරීම.
- (vi). පාලන ස්ථර තුන යටතේ සංවර්ධන ක්‍රියාවලියේ සුමට ක්‍රියාකාරිත්වය සහතික කිරීම වෙනුවෙන් රජයේ ආයතන හා උපජාතික ආයතන අතර තිරස් හා සිරස් සම්බන්ධීකරණය ශක්තිමත් කිරීම.
- (vii). ප්‍රශස්ත සේවක සංඛ්‍යා තක්සේරු සිදු කිරීම.
- (viii). පුනරාවර්තන අයවැය මත පවතින විශාල පීඩනය ලිහිල් කිරීම සඳහා දැනට පවතින සේවක සංඛ්‍යාව නිසි ලෙස සේවාගත කිරීම.
- (ix). පළාත් මට්ටමේ දීමනා සහ අනෙකුත් වියදම් සඳහා සෑම පළාතකටම පොදු ගෙවීම් ක්‍රමවේදයක් ස්ථාපිත කිරීම.

මේ වන විට මුදල් කොමිෂන් සභාව ආසියානු පදනම් ආධාර ඇතිව පළාත් මට්ටමින් රාජ්‍ය - පෞද්ගලික හවුල්කාරිත්වය ප්‍රවර්ධනය කිරීමට ඇති හැකියාව අධ්‍යයනය කරමින් සිටී. තවද රාජ්‍ය - පෞද්ගලික හවුල්කාරිත්ව යෝජනා ක්‍රම හඳුන්වාදීමේදී මතු විය හැකි ගැටළු පිළිබඳ අධ්‍යයනය කිරීම සඳහා වැඩිමුළුවක් සංවිධානය කරමින් පවතී.

උදිත එච්. පලිහක්කාර

පත් කළ සාමාජික හා සභාපති

ඉන්දුජීන් කුමාරස්වාමි

නිලබලයෙන් සාමාජික සහ මහ බැංකු අධිපති

ආර්.එච්.එස්.සමරතුංග

නිලබලයෙන් සාමාජික සහ මහා භාණ්ඩාගාරයේ ලේකම්

චී.කනගසභාපති

පත් කළ සාමාජික

එච්.එම්.සඟරුල්ලා

පත් කළ සාමාජික

ඇමුණුම I - උපමාන පාදක ප්‍රදානවෙන් කිරීම් හා අරමුදල් නිදහස් කිරීම් 2012-2016

(රු.මි.)

පළාත	2012		2013		2014		2015		2016	
	වෙන් කිරීම්	නිදහස් කිරීම්	වෙන් කිරීම්	නිදහස් කිරීම්	වෙන් කිරීම්	නිදහස් කිරීම්	වෙන් කිරීම්	නිදහස් කිරීම් *	වෙන් කිරීම්	නිදහස් කිරීම් (අගෝස්තු මස දක්වා)
බස්නාහිර	427	180	370	370	475	292.5	525	2641	460	50
මධ්‍යම	400	218	321	192.6	430	129	500	2575	423	26
දකුණ	347	189	295	177	380	255	385	2211	413	69
උතුර	294	161	195	195	280	280	400	2399	475	40
වයඹ	320	175	270	162	350	290	425	2151	375	10
උතුරු මැද	293	1420	230	742	350	192.5	375	2658	400	100
ඌව	320	175	240	144	330	179	375	2229	475	115
සබරගමුව	357	195	252	151	335	335	400	2966	514	124
නැගෙනහිර	267	146	217	130	340	227	400	1830	465	45
එකතුව	3,025	2,858	2,390	2,264	3,270	2,180	3785	21660	4000	579

මූලාශ්‍රය : මුදල් කොමිෂන් සභාව

* පළාත් නිශ්චිත සංවර්ධන ප්‍රදාන හා උපමාන පාදක ප්‍රදාන ඇතුළුව

ඇමුණුම II - පළාත් නිශ්චිත සංවර්ධන ප්‍රදාන වෙන් කිරීම් හා අරමුදල් නිදහස් කිරීම් 2012-2016

(රු.මි.)

පළාත	2012		2013		2014		2015		2016	
	වෙන් කිරීම්	නිදහස් කිරීම්	වෙන් කිරීම්	නිදහස් කිරීම්	වෙන් කිරීම්	නිදහස් කිරීම්	වෙන් කිරීම්	නිදහස් කිරීම් *	වෙන් කිරීම්	නිදහස් කිරීම් (අගෝස්තු මස දක්වා)
බස්නාහිර	1,990	491	1,701	1,062	2,280	1,078	2,598	2641	3640	300
මධ්‍යම	3,013	856.88	3,254	889	3,497	1,264	3,879	2575	4751	303
දකුණ	1,818	813.85	1,634	785	1,715	1,049	3,997	2211	3976	374
උතුර	3,568	947.37	3,692.7	836	5,551	1,328	5,038	2399	8343	400
වයඹ	1,836	816.85	1,867	765	2,120	1,933	2,500	2151	4334	305
උතුරු මැද	2,806.5	717.72	2,139.5	741	3,043	1,054	2,230	2658	4065	100
ඌව	3,117	805.81	2,596	838	3,543	2,282	3,361	2229	3570	200
සබරගමුව	2,648	709.66	2,765	795	4,245	1,684	4,360	2966	4061	367
නැගෙනහිර	3,917	1,108.25	4,915	1,062	3,206	1,595	2,469	1830	4267	160
එකතුව	24,713.5	7,267.39	24,564.2	7,773	29,200	13,267	30,432	21660	41007	2509

මූලාශ්‍රය : මුදල් කොමිෂන් සභාව

සටහන : සංවර්ධන ව්‍යා ඇතුළුව

* පළාත් නිශ්චිත සංවර්ධන ප්‍රදාන හා උපමාන පාදක ප්‍රදාන ඇතුළුව

ඇමුණුම III- පුනරාවර්තන අරමුදල් වෙන් කිරීම් හා අරමුදල් නිදහස් කිරීම් 2012-2016

(රු.මි.)

පළාත	2012		2013		2014		2015		2016	
	වෙන් කිරීම්	නිදහස් කිරීම්	වෙන් කිරීම්	නිදහස් කිරීම්	වෙන් කිරීම්	නිදහස් කිරීම්	වෙන් කිරීම්	නිදහස් කිරීම් *	වෙන් කිරීම්	නිදහස් කිරීම් (අනන්ය මූලාශ්‍රයන්)
බස්නාහිර	9,011	8,894	8,502	9,691	11,699	11,699	18,842	18,842	21,744	9,240
මධ්‍යම	13,76	13,049	14,864	15,687	17,917	17,917	23,542	23,542	23,375	12,033
දකුණ	11,803	11,907	12,908	13,586	15,785	15,785	21,459	21,459	20,508	13,483
උතුර	8,557	8,500	10,075	10,795	12,642	12,642	16,768	16,268	16,174	10,052
වයඹ	12,651	11,921	14,118	14,846	16,413	16,413	21,705	21,634	20,798	12,796
උතුරු මැද	7,005	6,776	7,346	7,765	10,594	10,594	13,616	13,616	12,839	8,008
ඌව	9,459	9,032	10,263	10,758	12,500	12,500	16,482	16,237	16,250	9,863
සබරගමුව	11,243	10,737	13,088	13,606	14,809	14,809	18,410	18,410	18,219	10,689
නැගෙනහිර	11,385	10,737	11,635	12,066	13,784	13,784	17,530	17,475	16,511	10,633
එකතුව	81,114	91,552	102,800	108,801	126,143	126,143	168,354	167,483	166,418	96,797

මූලාශ්‍රය :- මුදල් කොමිෂන් සභාව හා මහා භාණ්ඩාගාරය

ඇමුණුම IV- පළාත් ආදායම් එකතු කිරීමේ මූලාශ්‍ර- 2015

රු. ('000)

පළාත	ඉලක්කය-2016 මුද්දර බදු සහ උසාවි දඩ ඇතුළත්ව	බලය පවරන ලද මූලාශ්‍ර ඔස්සේ පළාත විසින් එකතු කරනු ලබන ආදායම්						එකතුව
		*ව්‍යාපාර පිරිවැටුම් බදු	මෝටර් රථ වාහන බලපත්‍ර ගාස්තු	සුරා බදු	අනෙකුත් ආදායම් **	මුද්දර බදු	උසාවි දඩ	
බස්නාහිර	13,675,000	41,700	3,752,050	722,640	1,588,410	12,172,360	746,520	19,023,680
මධ්‍යම	2,090,000	8,061	806,045	415,940	368,788	1,357,856	73,144	3,029,834
දකුණ	2,372,000	2,538	945,366	170,811	391,080	1,499,959	21,284	3,031,038
උතුර	348,000	-	282,581	-	140,119	192,375	24,307	639,382
වයඹ	2,620,000	766	1,131,128	163,545	293,502	1,401,741	358,065	3,348,746
උතුරු මැද	960,000	8,522	487,358	57,934	337,837	116,773	192,131	1,200,556
ඌව	630,000	2,335	346,774	126,013	310,180	225,518	71,165	1,081,985
සබරගමුව	1,065,000	384,333	625,786	112,730	248,254	568,507	127,300	2,066,909
නැගෙනහිර	740,000	-	334,776	50,244	194,769	318,743	163,415	1,061,947
එකතුව	24,500,000	448,255	8,711,865	1,819,857	3,872,939	17,853,832	1,777,330	34,484,078

මූලාශ්‍රය: පළාත් මාසික ආදායම් වාර්තා -2015

*2010 සිට හිඟ ව්‍යාපාර පිරිවැටුම් බදු එකතුව

**අනෙකුත් ආදායම් යටතේ බදු කුලී, පොලිය, විභාග ගාස්තු, ස්ථාවර වත්කම් විකිණීම, ඔට්ටු බදු, යනාදිය

ඇමුණුම V- පළාත විසින් අදාළ පළාත් පාලන ආයතනයන් වෙත මාරු කළ යුතු මුද්දර බදු සහ උසාවි දඩ 2017

පළාත	මුද්දර බදු (Rs'000)	උසාවි දඩ (Rs'000)	එකතුව (Rs'000)	මුදල් කොමිෂන් සභා පුරෝකතයෙන් පළාත් දායකත්වයේ ප්‍රතිශතය(%)
බස්නාහිර	14,500,000	800,000	15,300,000	39
මධ්‍යම	1,600,000	85,000	1,685,000	4
දකුණ	1,450,000	225,000	1,675,000	11
උතුර	458,000	65,000	523,000	3
වයඹ	1,600,000	350,000	1,950,000	17
උතුරු මැද	125,000	190,000	315,000	9
ඌව	280,000	100,000	380,000	5
සබරගමුව	570,000	130,000	700,000	6
නැගෙනහිර	375,000	100,000	475,000	5
එකතුව	20,958,000	2,045,000	23,003,000	100

මූලාශ්‍රය : මුදල් කොමිෂන් සභාව

ඇමුණුම VI - 2017 වර්ෂයේ සංඛ්‍යානමය ක්‍රමවේදයට තෝරා ගන්නා ලද විචල්‍යයන්

පළාත	ජනගහනය - 2015(රු.'000)	පළාත් දළ දේශීය නිෂ්පාදනය -2014(රු.මි.)	දරිද්‍රතා අනුපාතය 2012/13	මධ්‍යන්‍ය ඒක පුද්ගල ආදායම 2012/13(රු.)	එක් වෛද්‍යවරයෙකුගේ සේවය ලබන පුද්ගලයින් සංඛ්‍යාව	විද්‍යා විෂය ධාරාවෙන් විශ්ව විද්‍යාල අධ්‍යාපනය සඳහා සුදුසුකම් ලබන අපේක්ෂකයින් සංඛ්‍යාව පළාතඅනුව % -2015
බස්නාහිර	5,979	4,320	2.0	10,567	797.0	29.6
මධ්‍යම	2,658	1,073	6.6	7,150	953.8	11.6
දකුණ	2,556	1,112	7.7	7,624	1271.9	17.9
උතුර	1,094	367	10.9	5,540	1102.8	5.2
වයඹ	2,448	1,100	6.0	7,927	1510.7	10.4
උතුරු මැද	1,312	523	7.3	7,824	1532.9	4.6
ඌව	1,316	511	15.4	6,110	1470.3	5.4
සබරගමුව	1,988	689	8.8	7,229	1476.9	9.8
නැගෙනහිර	1,615	597	11.0	5,385	1178.0	5.6
ශ්‍රී ලංකාව	20,966	10,292	6.7	7,881	1,081	100

මූලාශ්‍රය : ජන ලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව , ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව , සෞඛ්‍ය , පෝෂණ හා දේශීය වෛද්‍ය අමාත්‍යාංශය

ඇමුණුම VII - ජාතික මට්ටමේ දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය සඳහා පළාත් වල දායකත්වය- වර්තමාන මිලට ,
2006 - 2015

(රු.මි.)

පළාත	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
බස්නාහිර	1,472,060	1,732,279	2,003,055	2,216,346	2,512,908	2,905,159	3,243,854	3,643,180	4,358,000	4,611,000
මධ්‍යම	259,829	319,095	430,579	473,416	562,744	644,159	775,580	959,694	1,076,000	1,152,000
දකුණ	292,498	374,105	464,723	509,053	598,976	726,996	834,287	954,568	1,097,000	1,160,000
උතුර	81,978	104,202	139,001	155,828	189,740	241,200	277,828	311,468	349,000	391,000
වයඹ	267,102	342,653	438,606	466,041	534,831	652,136	760,148	542,845	1,155,000	1,224,000
උතුරු මැද	117,848	140,391	206,749	221,294	266,954	300,042	379,243	886,819	542,000	607,000
ඌව	125,410	160,747	200,102	219,293	253,177	292,463	361,975	438,862	557,000	587,000
සබරගමුව	178,411	226,106	281,431	294,659	350,806	406,566	467,238	409,979	711,000	781,000
නැගෙනහිර	143,523	177,863	246,436	279,363	333,969	375,288	478,401	526,185	605,000	671,000
එකතුව	2,938,659	3,577,441	4,410,682	4,835,293	5,604,104	6,544,009	7,578,554	8,673,600	10,450,000	11,184,015

මූලාශ්‍රය : ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව